

T.C.

Ardahan Üniversitesi

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Ana Bilim Dalı

Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bilim Dalı

**BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLERİNİN BİLİMSEL
ARAŞTIRMA ÖZ YETERLİLİKLERİNİN DEMOGRAFİK
DEĞİŞKENLERLE İNCELENMESİ**

Mücahit KEREMOĞLU

Doç. Dr. Elif AYDIN

Yüksek Lisans Tezi

Ardahan, 2023

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLERİNİN BİLİMSEL ARAŞTIRMA ÖZ
YETERLİLİKLERİNİN DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLERLE İNCELENMESİ

Mücahit KEREMOĞLU

Doç. Dr. Elif AYDIN

Ardahan Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Ana Bilim Dalı
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

Ardahan, 2023

KABUL VE ONAY

Mücahit Keremoğlu tarafından hazırlanan “Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Bilimsel Araştırma Öz Yeterliliklerinin Demografik Değişkenlerle İncelenmesi” başlıklı bu çalışma, 15.02.2023 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Doç. Dr. Mustafa BAŞ (Başkan)

Doç. Dr. Elif AYDIN (Danışman)

Doç. Dr. A. Kürşad AKBULUT

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Prof. Dr. Mustafa ŞENEL

Enstitü Müdürü

YAYIMLAMA VE FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI BEYANI

Enstitü tarafından onaylanan lisansüstü tezimin tamamını veya herhangi bir kısmını, basılı (kağıt) ve elektronik formatta arşivleme ve aşağıda verilen koşullarla kullanıma açma iznini Ardahan Üniversitesine verdiğimi bildiririm. Bu izinle Üniversiteye verilen kullanım hakları dışındaki tüm fikri mülkiyet haklarım bende kalacak, tezimin tamamının ya da bir bölümünün gelecekteki çalışmalarda (makale, kitap, lisans ve patent vb.) kullanım hakları bana ait olacaktır.

Tezin kendi orijinal çalışmam olduğunu, başkalarının haklarını ihlal etmediğimi ve tezimin tek yetkili sahibi olduğumu beyan ve taahhüt ederim. Tezimde yer alan telif hakkı bulunan ve sahiplerinden yazılı izin alınarak kullanılması zorunlu metinleri yazılı izin alınarak kullandığımı ve istenildiğinde suretlerini Üniversiteye teslim etmeyi taahhüt ederim.

Yükseköğretim Kurulu tarafından yayınlanan **“Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge”** kapsamında tezimin aşağıda belirtilen koşullar haricince YÖK Ulusal Tez Merkezi / Ardahan Üniversitesi Açık Erişim Sisteminde erişime açılır.

- Enstitü / Fakülte yönetim kurulu kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihimden itibaren 2 yıl ertelenmiştir. ⁽¹⁾
- Enstitü / Fakülte yönetim kurulunun gerekçeli kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihimden itibaren ay ertelenmiştir. ⁽²⁾
- Tezimle ilgili gizlilik kararı verilmiştir. ⁽³⁾

15/02/2023

Mücahit KEREMOĞLU

¹“Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge”

(1) Madde 6. 1. Lisansüstü tezle ilgili patent başvurusu yapılması veya patent alma sürecinin devam etmesi durumunda, tez **danışmanının** önerisi ve **enstitü anabilim dalının** uygun görüşü üzerine **enstitü** veya **fakülte yönetim kurulu** iki yıl süre ile tezin erişime açılmasının ertelenmesine karar verebilir.

(2) Madde 6. 2. Yeni teknik, materyal ve metotların kullanıldığı, henüz makaleye dönüşmemiş veya patent gibi yöntemlerle korunmamış ve internetten paylaşılması durumunda 3. şahıslara veya kurumlara haksız kazanç imkanı oluşturabilecek bilgi ve bulguları içeren tezler hakkında tez **danışmanının** önerisi ve **enstitü anabilim dalının** uygun görüşü üzerine **enstitü** veya **fakülte yönetim kurulunun** gerekçeli kararı ile altı ayı aşmamak üzere tezin erişime açılması engellenebilir.

(3) Madde 7. 1. Ulusal çıkarları veya güvenliği ilgilendiren, emniyet, istihbarat, savunma ve güvenlik, sağlık vb. konulara ilişkin lisansüstü tezlerle ilgili gizlilik kararı, **tezin yapıldığı kurum** tarafından verilir *. Kurum ve kuruluşlarla yapılan işbirliği protokolü çerçevesinde hazırlanan lisansüstü tezlere ilişkin gizlilik kararı ise, **ilgili kurum ve kuruluşun önerisi** ile **enstitü** veya **fakültenin** uygun görüşü üzerine **üniversite yönetim kurulu** tarafından verilir. Gizlilik kararı verilen tezler Yükseköğretim Kuruluna bildirilir.

Madde 7.2. Gizlilik kararı verilen tezler gizlilik süresince enstitü veya fakülte tarafından gizlilik kuralları çerçevesinde muhafaza edilir, gizlilik kararının kaldırılması halinde Tez Otomasyon Sistemine yüklenir.

* Tez **danışmanının** önerisi ve **enstitü anabilim dalının** uygun görüşü üzerine **enstitü** veya **fakülte yönetim kurulu** tarafından karar verilir.

ETİK BEYAN

Bu çalışmadaki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, kullandığım verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı, yararlandığım kaynaklara bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu, tezimin kaynak gösterilen durumlar dışında özgün olduğunu, Tez Danışmanının **Doç. Dr. Elif AYDIN** danışmanlığında tarafımdan üretildiğini ve Ardahan Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Tez Yazım Yönergesine göre yazıldığını beyan ederim.

Mücahit KEREMOğLU

ÖZET

KEREMOĞLU, Mücahit. *Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Bilimsel Araştırma Öz Yeterliliklerinin Demografik Değişkenlerle İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Ardahan, 2023.

Bu çalışmanın amacı Beden Eğitimi Öğretmenlerinin bilimsel araştırma öz yeterlilik düzeyleri ile çeşitli demografik değişkenler (mesleki deneyim, yaş, cinsiyet, eğitim düzeyi, ikamet ettiği yer ve medeni durum) arasındaki ilişkileri incelemektir. Araştırmanın çalışma grubunu, Ağrı ve Van il Milli Eğitim Müdürlüklerine bağlı Ortaokul ve Liselerde görev yapmakta olan 186 (% 53,9) kadın ve 156 (45,2) erkek olmak üzere toplam 342 beden eğitimi öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmada, betimsel araştırma yöntemi içerisinde sıklıkla kullanılan nicel araştırma desenlerinden tarama (survey) modeli kullanılmıştır. Araştırma verilerinin toplanmasında, kişisel bilgi formu, Akçöltekin, (2019) tarafından geliştirilen “Bilimsel Araştırmalara Yönelik Öğretmen Öz Yeterlilik Ölçeği” kullanılmıştır. Çalışma verilerinin analizinde SPSS 22.00 programından faydalanılmıştır. Ayrıca verilerin analizi için tanımlayıcı istatistik metotlarından (Sayı, Yüzde, Ortalama ve Standart Sapma) kullanılmıştır. Bağımsız değişkenler ile t-testi ve niceliksel verileri karşılaştırmada Tek Yönlü MANOVA Analizi yapılmış ve istatistikî anlamda $P < 0.05$ anlamlılık düzeyi belirlenmiştir. Farklılığa neden olan grupların belirlenmesinde ise Post-Hoc Testlerin-den biri olan Tukey testi kullanılmıştır. Çalışmada problem cümlesine cevap aranmadan önce değişkenlerimiz için Manova yönteminin uygun olup olmadığı araştırılmıştır.

Araştırmadan elde edilen bulgulara göre, mesleki deneyim, yaş, cinsiyet, eğitim düzeyi, ikamet ettiği yer ve medeni durum bağımsız değişkenleri ile bilimsel araştırma öz yeterlilik alt boyutları puanları arasında anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların bilimsel araştırma öz yeterlilikleri alt boyutlarının ikamet ettiği yer değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermekte olduğu ayrıca raporlaştırma, veri analizi, literatür tarama, yöntem, hipotezleri belirleme, ve problemi tanımlama alt boyutlarında puanların anlamlı farklılaştığı belirlenmiştir. Araştırmada hedeflenen

hipotezlerin doğruluğu elde edilen bulgular ile sağlanmıştır. Bulgular literatür ışığında tartışılmış ve ortaya çıkan sonuçlar doğrultusunda öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Sözcükler:

Beden Eğitimi Öğretmeni, Bilimsel Araştırma, Öz-Yeterlilik

ABSTRACT

KEREMOGLU, Mücahit. *Examination of Scientific Research Self-Efficacy of Physical Education and Sports Teachers with Demographic Variables* , Master's Thesis, Ardahan, 2023.

The aim of this study is to examine the relationships between the scientific research self-efficacy levels of Physical Education Teachers and various demographic variables (professional experience, age, gender, education level, place of residence and marital status). The study group of the research consists of 342 physical education teachers, 186 (53.9%) women and 156 (45.2) men, working in secondary and high schools affiliated to Ağrı and Van Provincial Directorates of National Education. In the research, survey model, which is one of the quantitative research designs that is frequently used in the descriptive research method, was used. Personal information form, "Teacher Self-Efficacy Scale for Scientific Research" developed by Akçöltekin, (2019) was used to collect research data. SPSS 22.00 program was used in the analysis of the study data. In addition, descriptive statistical methods (Number, Percentage, Mean and Standard Deviation) were used for the analysis of the data. One-Way MANOVA Analysis was performed to compare the independent variables with the t-test and quantitative data, and a statistical significance level of $P < 0.05$ was determined. Tukey test, which is one of the Post-Hoc Tests, was used to determine the groups that caused the difference. Before answering the problem statement in the study, it was investigated whether the Manova method was suitable for our variables.

According to the findings obtained from the research, it was determined that there was a significant difference between the independent variables of professional experience, age, gender, education level, place of residence and marital status and the scores of scientific research self-efficacy sub-dimensions. It was determined that the sub-dimensions of the participants' self-efficacy in scientific research showed a significant difference according to the variable of residence, and the scores differed significantly in the sub-dimensions of reporting, data analysis, literature review, method, determining hypotheses, and defining the problem. The accuracy of the hypotheses aimed in the research was ensured by the

findings obtained. The findings were discussed in the light of the literature and suggestions were developed in line with the results.

Keywords:

Physical Education Teacher, Scientific Research, Self-Efficacy

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY	
YAYIMLAMA VE FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI BEYANI.....	
ETİK BEYAN.....	
ÖZET.....	5
ABSTRACT	7
İÇİNDEKİLER	9
KISALTMALAR DİZİNİ	11
TABLolar LİSTESİ.....	12
ÖN SÖZ.....	13
GİRİŞ	14
1. BÖLÜM.....	18
GENEL BİLGİLER.....	18
1.1. EĞİTİMİN TANIMI VE ÖNEMİ.....	18
1.2. BEDEN EĞİTİMİ KAVRAMI.....	20
2.1.1. Beden Eğitiminin Faydaları	23
1.3. ÖĞRETMENLİK KAVRAMI	24
1.3.1 Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni	25
1.3.2. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenin Görevleri.....	26
1.3.3. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeninin Kişisel Nitelikleri	27
1.4. ÖZ VE BENLİK KAVRAMI	29
1.5. YETERLİLİK.....	29
1.6. ÖZ YETERLİLİK	29
1.6.1. Öz Yeterlilik İnancı.....	32
1.6.2. Öz Yeterlilik Boyutları	33
1.7. ÖZ YETERLİLİK İŞLEYİŞİ.....	35
1.7.1. Bilişsel Süreçler	35
1.7.2. Güdüleme (Davranışsal) Süreçler	36
1.7.3. Duyuşsal Süreçler	36
1.7.4. Seçme İşlemi	37

1.8. ÖĞRETMEN ÖZ-YETERLİLİĞİ	38
1.8.1. Beden Eğitimi Öğretmen Öz-yeterliği	39
1.9. BİLİMSEL ARAŞTIRMA ÖZ-YETERLİLİĞİ.....	40
1.9.1. Bilimsel Araştırma	40
1.9.2. Bilimsel Araştırma Yöntemleri.....	43
1.9.3. Bilimsel Araştırmalarda Öz-yeterlilik.....	44
1.9.4 Bilimsel Araştırmalarda Tutum	46
1.9.5. Eğitimde Bilimsel Araştırmalara Yönelik Tutum.....	46
2. BÖLÜM.....	49
YÖNTEM.....	49
2.1. ARAŞTIRMA MODELİ.....	49
2.2. ARAŞTIRMA GRUBU	49
2. 3. VERİLERİN TOPLANMASI.....	50
2. 3. 1. Veri Toplama Araçları	50
2. 3. 1. Verilerin Analizi	51
3. BÖLÜM.....	52
BULGULAR	52
4. BÖLÜM.....	61
TARTIŞMA VE SONUÇ.....	61
KAYNAKÇA	67
EK 1. Orijinallik Raporu Formu	78
EK 2. Etik Kurul İzni	79
EK.3. Anket Formu.....	80
ÖZ GEÇMİŞ.....	83

KISALTMALAR DİZİNİ

MEB	Millî Eğitim Bakanlığı
YKS	Yükseköğretim Kurumları Sınavı
TTKK	Talim Terbiye Kurulu Kararları
UMBS	Ulusal Mesleki Bilgi Sistemi
NASPE	Amerika Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Derneği
NRC	Amerikan Ulusal Araştırma Konseyi

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1. Demografik Değişkenlere İlişkin Tanımlayıcı Bilgiler.....	52
Tablo 2. Katılımcıların Cinsiyet Değişkenine Göre Bilimsel Araştırma Öz Yeterlilik Alt Boyutları İle İlgili T Testi Sonuçları.....	53
Tablo 3. Katılımcıların Medeni Durum Değişkenine Göre Bilimsel Araştırma Öz Yeterlilik Alt Boyutları İle İlgili T Testi Sonuçları	54
Tablo 4. Katılımcıların İkamet Ettiği Yer Değişkenine Göre Bilimsel Araştırma Öz Yeterlilik Alt Boyutları İle İlgili Manova Sonuçları.....	55
Tablo 5. Katılımcıların Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Bilimsel Araştırma Öz Yeterlilik Alt Boyutları İle İlgili Manova Sonuçları.....	56
Tablo 6. Katılımcıların Yaş Değişkenine Göre Bilimsel Araştırma Öz Yeterlilik Alt Boyutları İle İlgili Manova Sonuçları	58
Tablo 7. Katılımcıların Mesleki Deneyim Değişkenine Göre Bilimsel Araştırma Öz Yeterlilik Alt Boyutları İle İlgili Manova Sonuçları.....	59

ÖN SÖZ

Sorgulama ve araştırma kültürünü eğitimle insanlara kazandıracak bilimsel tutum ve davranışları bilen öğretmenlerin araştırmacı kimlikleri mesleklerine yönelik tutumlarını geliştirmelerinde ve eğitim öğretim yaşantılarının düzenlenmesi bakımından önemlidir. Beden eğitimi öğretmenlerinin bilimsel araştırma öz yeterlilikleri bakımından artan sorumlulukları ve kendilerini mesleki anlamda geliştirme istekleri bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Dolayısıyla bilimsel araştırma öz yeterlilik kavramı beden eğitimi öğretmenleri için önem kazanmaktadır. Eğitim-öğretim faaliyetlerini geliştirme, bilgiyi üretme, üretilen bilgiyi paylaşma ve bilimsel yöntem becerilerini insanlara kazandıracak araştırmacı yapıya sahip öğretmenlerin bilimsel araştırma öz yeterlilik düzeylerini geliştirmeleri önem arz etmektedir. Araştırma konusunun belirlenmesinde, hazırlık aşamasında, sürecin en başından en sonuna kadar büyük bir özveriyle desteğini her daim gördüğüm kıymetli danışmanım Doç. Dr. Elif AYDIN'a, eğitim öğretim hayatıma adım attığım ilk günden beri beni her adımda koşulsuz şartsız, maddi manevi desteklerini benden esirgemeyen babam Yusuf Ziya KEREMOĞLU'na annem Nafia KEREMOĞLU'na abim Hakan Harun KEREMOĞLU ve diğer aile fertlerimin hepsine teşekkür ederim.

GİRİŞ

Gelişen dünya ile birlikte içinde bulunduğumuz toplumun gereksinim ve istekleri farklılık göstermekte olup, bu gereksinimleri yerine getirebilecek birikimli insan kaynaklarının geliştirilmesi için de öncelikle eğitim alanında gerçekleştirilen bilimsel araştırmalar büyük önem taşımaktadır. Bu gereksinimlerin yerine getirilmesi için yeni kuşaklara araştırma-inceleme, eleştirel düşünme ve problem çözme yeterliliklerini kazandırmakta en büyük sorumluluğu üstüne alan öğretmenlerinde bu yeterlilikleri kendilerinde taşımaları büyük bir önem taşır (Saracaloğlu, 2008). Araştırmacı bir kişiliğe sahip olan öğretmenler, kendi gelişiminin yanında öğrencilerinin bireysel gelişimine ve araştırma becerilerinin geliştirilmesinde önemli bir paya sahiptir (Goodson, 1994). Eğitimcilerin öğrencilerini bilimsel düşünebilmeye, ortaya yeni ürünler çıkartmaya ve bilimsel araştırma yöntemlerini kullanmaya sevk edebilmesi için ilk olarak kendilerinin de bilimsel araştırma yöntem ve yeterliliklerine eksiksiz olarak hâkim olmaları ve bu yeterlilikleri sağlıklı bir biçimde gerçekleştirebilmelidirler (Akçöltekin, 2019). Bu sebeplerden dolayı ilk olarak öğretmenlerin eğitim hayatlarında bilimsel araştırma yeterliliğine sahip olarak eğitim görmeleri gerekir (Taşdemir ve Taşdemir 2011).

Öz yeterlilik teriminin doğuşu, Albert Bandura tarafından ortaya çıkarılan sosyal bilişsel teoriye ve bu teorinin temel yapı taşlarından biri olan karşılıklı determinizm ilkesine dayanmaktadır. Karşılıklı belirleme ilkesine göre, ortam ve kişisel faktörlerin gösterdiği davranışlar karşılıklı olarak etkileşim içinde olup, kişinin bir sonraki davranışının belirlenmesini etkiler ve Öz yeterlilik, karşılıklı belirleme ilkesinin işleyişinde önemli paya sahip kişisel faktörlerden biridir (Bandura, 1977 akt; Akçöltekin, 2019). Bandura (1999) “öz-yeterliği, insanların kendi yaşamlarını etkileyen olaylar üzerinde kontrol kurmalarını sağlayacak şekilde davranma becerilerine dair kanaatleriyle ilgilidir” biçiminde ifade etmiştir (Akçöltekin, 2019).Çağımız öğrenenlerinde bulunması gereken vasıflardan biri de bilimsel araştırma öz yeterlilik düzeyidir (Canpolat ve Çetinkalp, 2011). Tuncer ve Özüt (2012), dışsal faktörlerden daha fazla içsel faktörlerle bağlantısı olan ve karşılaşılan sorunların giderilmesinde işte gerekli olan öz yeterlilik inancının performansı etkilediğini belirtmişlerdir.

Tanımlarda da ifade edildiği gibi öz yeterlilik seviyesinin fazla ya da az olması öğretmenlerin performanslarını etkilemesinden dolayı öğretmenlerin öz yeterlilik inançlarının incelenmesi nispeten önemlidir. Öz yeterlilik inançları insanların motivasyon şeklini, düşünce ve davranış biçimlerini saptamaktadır. Güçlkle yapılan çalışmalara karşı yüksek öz yeterlilik düzeyine hâkim olan kişiler çalışmalarında daha verimli ve huzurlu olduklarına inanmaktadırlar. Öz yeterlilik inancı az olan kişiler daha fazla stres ve kaygı yaşadıkları ayrıca düşük öz-yeterlik inancı kişilerin çalışma verimini ve motivasyon seviyelerini çok güçlü bir şekilde etkilemektedir (Canpolat ve Çetinkalp, 2011). Kişiler yaşamları devam ettiği süre içerisinde sorunlarla karşılaşrlar. Kişilerin bu süreç boyunca yaşadıkları problemler, kişilerin bilgi arama süreçlerini olumsuz etkiler ve boşluk duygusu yaratır. Bu boşluğu bilgi doldurabilir ve doğru bilgi eksikleri ortadan kaldırabilir. Dolayısıyla bireydeki boşluk duygusu devam ettikçe bireyde bilgi arama çabası sürer. Böylece bilginin kişilere katkı sağlaması yalnızca kişilerin öznel yargısına bağlı olduğu belirlenmiştir (Ingwersen ve Järvelin, 2005).

Marchionini (1989) bilgi aramayı öğrenme kavramına benzeterek üst seviye bilimsel yeterlilik gerektirdiğini, ayrıca bilgi arama sürecini de sorunlar karşısında araştırmayı tanımlamayı, araştırmayı yürütmek için araştırmayı tasarlamayı, sonuçları yorumlamayı ve gerek duyulursa tekrar etmeyi içerdiğini belirtmiştir. Bilimsel araştırma ise bilimsel herhangi bir bilgi elde edinme süreci veya birbirini takip eden ve etkileyen, belirli aşamalardan oluşan sistematik bir süreçtir (Büyüköztürk, 2011). İpek ve diğerleri (2010) bilimsel araştırma öz yeterliliğini öğrenen bireylerin araştırabilecek bilimsel araştırma boyutunda bulunan konulara hangi seviyede sahip olduklarına ilişkin inancı olarak tanımlanmaktadır (İpek, Tekbıyık ve Ursavaş, 2010). Buna göre bilimsel araştırma ile beraber bilgi arama süreçlerinin “problem çözme, sistematik ve tekrarlı” süreçlerden meydana geldiğini, araştırılacak konunun belirli aşamalardan geçmesi (problem, bilgi toplama, analiz, değerlendirme, sonuç) yaşayarak ve yaparak elde edilen sonuçların davranışa etki etmesi gibi etkenler, bilimsel araştırma ile bilgi arama kavramları arasına pozitif yönlü bir ilişkinin olabileceği düşüncesini ortaya çıkarmıştır.

Araştırma ve inceleme becerisine sahip olan öğretmenlerin kendi mesleki yeterlilikleri ile birlikte ve öğrencilerinin de bilişsel gelişimlerini dikkate alarak araştırma kabiliyetlerine sahip olmalarında öncelikli bir role sahiptir (Goodson, 1994). Öğretmenlerin kendilerini bilimsel araştırma süreçlerinde yeterli görmeleri ve bu süreçleri verimli bir biçimde

devam ettirebilmeleri, öğretmenlerin öğrencilerini proje oluşturmaya ve bilimsel araştırma yöntemlerini kullanmaya yönlendirmelerinde etkili olacaktır (Akçöltekin, 2016). Bu sebeple ilk olarak öğretmenlerin bilimsel araştırma yeteneğine hakim olarak eğitilmeleri gerekmektedir (Taşdemir ve Taşdemir, 2011).

Bard ve diğerleri (2000) araştırma öz yeterliliğinin bireylerin baştan sona kadar bir araştırma sürecini sürdürebileceklerine dair olan inancı olarak ifade ederek, bu inançlarının bireylerin araştırma boyunca ortaya koyacağı performansı nasıl etkilediğini ileri sürmüşlerdir (Bard vd., 2000). Hemmings ve Kay, (2010) ise inceledikleri çalışmada araştırma öz yeterliliğini, bireylerin araştırma ile ilgili görevlerini kendi kişisel tahminleriyle gerçekleştirebileceklerini ifade ederek, bilimsel araştırma öz yeterlilik düzeyi ile bilimsel araştırma verimi arasında pozitif ve anlamlı bir şekilde ilişkili olduğunu ve buna göre araştırma öz- yeterliliği yüksek olan kişilerin bu konudaki verimleri de yüksek, düşük olan kişilerin ise araştırma verimlerinin düşük olduğunu tespit etmişlerdir (Hemmings ve Kay, 2010).

Eğitim-öğretim faaliyetlerini geliştirme, bilgiyi üretme, üretilen bilgiyi paylaşma ve bilimsel yöntem becerilerini insanlara kazandıracak araştırmacı yapıya sahip öğretmenlerin bilimsel araştırma özyeterlilik düzeylerini geliştirmeleri önem arz etmektedir. Sorgulama ve araştırma kültürünü eğitimle insanlara kazandıracak bilimsel tutum ve davranışları bilen öğretmenlerin araştırmacı kimlikleri mesleklerine yönelik tutumlarını geliştirmelerinde ve eğitim öğretim yaşantılarının düzenlenmesi bakımından önemlidir. Beden eğitimi öğretmenlerinin bilimsel araştırma öz yeterlilikleri bakımından artan sorumlulukları ve kendilerini mesleki anlamda geliştirme istekleri bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Dolayısıyla bilimsel araştırma özyeterlilik kavramı beden eğitimi öğretmenleri için önem kazanmaktadır. Bilimsel araştırmalara yönelik öğretmen öz yeterliliği ile ilgili çalışmalar sınırlı sayıda olup, beden eğitimi öğretmenlerinin bilimsel araştırma öz-yeterlilik algılarına yönelik herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu bilgiler doğrultusunda öğrencilere sistemli bir şekilde beden, ruhen ve fikren gelişimini sağlayan beden eğitimi öğretmenlerinin bilgi arama süreçleri ve bilimsel araştırma öz yeterliliklerinin araştırılması bu çalışmanın gerekliliğini ortaya koymuştur. Bu araştırmanın amacı beden eğitimi öğretmenlerinin bilimsel araştırma öz yeterlilik düzeyleri ile çeşitli demografik değişkenler (mesleki deneyim, yaş, cinsiyet, eğitim

düzeyi, ikamet ettiği yer ve medeni durum) arasındaki ilişkileri incelemektir. Bu çalışmada, araştırılması düşünülen aşağıdaki sorulara yanıt aranacaktır.

1. Beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyet değişkeni ile bilimsel araştırma öz yeterlilik alt boyutları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
2. Beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki deneyim değişkeni ile bilimsel araştırma öz yeterlilik alt boyutları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
3. Beden eğitimi öğretmenlerinin yaş değişkeni ile bilimsel araştırma öz yeterlilik alt boyutları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
4. Beden eğitimi öğretmenlerinin eğitim düzeyi değişkeni ile bilimsel araştırma öz yeterlilik alt boyutları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
5. Beden eğitimi öğretmenlerinin ikamet ettiği yer değişkeni ile bilimsel araştırma öz yeterlilik alt boyutları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
6. Beden eğitimi öğretmenlerinin medeni durum değişkeni ile bilimsel araştırma öz yeterlilik alt boyutları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

Araştırmanın Sınırlılıkları;

1. Bu araştırma 2022–2023 öğretim yılı içerisinde Ağrı ve Van il Milli Eğitim Müdürlüğü’ne bağlı Ortaokul ve Liselerde görev yapan beden eğitimi öğretmenleri ile sınırlandırılmıştır.
2. Araştırmada belirlenen bilimsel araştırmalara yönelik öğretmen öz yeterlilik düzeyleri çalışmada kullanılan ölçeklerin ölçtüğü niteliklerle sınırlıdır.
3. Araştırmanın bulgularına ilişkin veriler yalnız nicel analiz yöntemleri ile sınırlıdır.
4. Araştırma konusu ile ilgili elde edilen bulgular ulaşılabilen kaynaklarla sınırlıdır.
5. Araştırma için toplanan verilerin geçerliği, anketin uygulandığı zaman dilimi ile sınırlandırılmıştır.

Araştırmanın Varsayımları;

1. Araştırmada kullanılan ölçme araçları ve kullanılan istatistiksel yöntemlerin araştırmanın amacına uygun olduğu varsayılmaktadır.
2. Yapılan literatür taramasının araştırmanın geçerliliği açısından yeterli olduğu varsayılmaktadır.
3. Belirlediğimiz örneklemin evreni yansıttığı varsayılmaktadır.
4. Araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin ölçekleri doğru cevapladıkları varsayılmaktadır.

1. BÖLÜM

GENEL BİLGİLER

1.1. EĞİTİMİN TANIMI VE ÖNEMİ

Eğitim, insanlığın varoluşundan beri sorgulanmıştır. Eğitimle başlayan uzun tarih, birbirinden çok farklı eğitim yaklaşımlarını ve eğitimcileri bir araya getiriyor. Eğitimin birçok tanımı bilim adamları tarafından dile getirilmiştir. Eğitim, bir topluluğun insanını yeniden şekillendirerek geleceği kontrol etme çabası olarak nitelendirilir (Aydın, 2015). Eğitim; en kapsamlı anlamıyla, bireyin sosyal davranışlara, ahlaki ve estetik standartlara, inançlara ve sağlıkla yaşama anlayışına uyum sağlamasına yardımcı olan bir süreç olarak nitelendirilir (Varış, 1994). Başka bir deyişle, eğitim, insan kişiliğini besleme ve beşeri sermayeye yatırım yapma süreci olarak yaygın olarak kabul edilmektedir. En genel anlamıyla “istenilen davranışı yaratma veya değiştirme süreci” olarak dile getirilen eğitim, toplumun ayrıştırılmış değerlerini, ahlaki standartlarını, bilgi ve beceri birikimlerini yeni kuşaklara aktarmakla alakalıdır. Bu anlamıyla eğitim, bireyin istenilen seviyede kültürlenmesi sürecidir (Senemoğlu, 1997).

Eğitim, bir kişinin kalıtsal güçlerini geliştirmesi ve istenen niteliklere sahip yoğun bir kimlik kazanması için en önemli unsurdur. Bilgi ve beceri kazandırmanın ötesine geçen eğitim; Toplumun yaşamını ve gelişimini sürdürebilecek, var olan değerlerin dağılmasını önleyecek, yeni ve eski değerleri uzlaştıracak ölçekte ve kalitede değerler üretmek sorumluluktur. Örgün ve yaygın, örgün ve yaygın eğitim süreçlerine birlikte bakıldığında eğitim, zaman ve mekân açısından sınırlandırılmayacak kadar kapsamlı ve karmaşık bir süreç olarak görülmektedir. Eğitim toplumların en kapsamlı ve çeşitli faaliyet alanlarından biridir ve birey hayatı boyunca eğitimle ayrılmaz bir hal alır (Balcı, 2004).

Eğitim, bireyleri önceden belirlenmiş hedefler ışığında yeni davranışlar kazanacak şekilde eğitme ve geliştirme görevidir. İnsan eğitimin ana malzemesidir. Eğitim, insana özgü ve insan odaklı bir faaliyettir. İnsanlar biyolojik ve psikolojik yapıları gereği eğitime muhtaç varlıklardır. Eğitim; Bu kavram hem bilimsel hem de olgusal yönleriyle çok ilginçtir. Temel bir sosyal tesis olmasının yanı sıra eğitim kurumlarında yürütülen teknik eğitim faaliyetleri bütünüdür. Eğitim, yetiştirme, yetiştirme gibi anlamlar içerir. “Eğitim denilince akla ilk gelen insandır” (Rohlen, 1987).

"Çocuk doğar doğmaz ailede başlayan eğitim, okuldaki örgün eğitim, akran grupları, etkileşim ve radyo, gazete, televizyon, sinema, tiyatro, sanat gibi kitle iletişim araçları aracılığıyla gerçekleştirilir" (Kongar, 1993). " Bu süreçte birey sosyalleşir. Başka bir deyişle eğitim, bireyin yaşamı boyunca davranışlarının değişmesidir. Eğitim belli yaşlarda veriliyor gibi görünse de aslında yaşam boyu devam etmektedir" (Erden, 1998).

Hızlı değişim süreci ve yenilik hareketleri eğitimi de birçok açıdan etkiledi: Geçmişte eğitimde fırsat eşitliğini savunduk ve konuştuk. Şimdi bilgiye eşit erişim ve bilginin demokratikleştirilmesi hakkında konuşmalı ve tartışmalıyız. Eğitimde türleşme diye bir terim var. Tek tip eğitimi getiren davranış ve kıyafet gibi ahlaki değerler yok oluyor. Giriş ve çıkıştaki standart ders süreleri artık dikkate alınmalıdır. Teknolojik gelişme bilgisayarları ve videoları sınıf içi eğitim yerine yeni eğitim araçları olmaya zorlarken eğitimin mekânsal kavramları tartışıldı. Eğitimin anlamı hızla değişiyor, geçmişi ve bugünü öğrenmek artık eğitim değil. Artık uzun vadeli eğitim, değişimin yönü ve hızı önceden tahmin edilerek gelecek için düşünülmelidir. Çocuklarımıza belki de sera etkisinden dolayı daha az suyla ve sıcak bir ortamda yaşamayı öğretmeliyiz. Denizde yaşayacağımız temalar arasında olmalı (Yaman, 1997).

Toplumların ilerlemesiyle birlikte eğitimin sistemleştirilmesi örgün eğitim ile yaygın eğitim arasındaki ayrımı da beraberinde getirmiştir. Örgün eğitim amaçlarına hizmet eder, önceden hazırlanmış geçerli bir programa göre planlanır ve eğitim yoluyla uygulanır. Eğitim süreci, özel bir program dahilinde kontrollü bir şekilde öğretmen önderliğinde planlanması yapılır, yürütülür ve izlenir. Okullarda gösterilen eğitim örgün eğitimdir. Türkiye'de eğitim örgün ve yaygın eğitim olmak üzere iki farklı şekilde sistemleştirilmiştir. Resmi eğitim; Milli eğitimin amaçlarına göre hazırlanan eğitim programları ile belirli yaş gruplarındaki öğrencilere düzenli olarak okullarda eğitim verilmektedir. Yaygın eğitim; Örgün eğitim sistemine hiç dahil olmamış, o sistemin herhangi bir aşamasında bulunan veya birbirinden ayrılanlara ilgi ve eğitim alanlarında (örneğin kurslar) öğretilir. İnfomal eğitim ise planlı, programlı ve hedef odaklı olmayıp rastgele ve keyfidir (Dönmezer, 1992).

Eğitimin toplum içerisinde birçok görevi bulunur. Bu görevlerden biri; insanın kişiliğinin oluşmasında pozitif yönde etkiler. Okul, çocukların kişisel ilişkisinin gelişmesinde aile içi ilişkilerden sonra en önemli görevi görür. Çocuk, içinde bulunduğu toplumun dünya görüşünü, duygusal yönelimini, siyasi değerlerini, inançlarını kısacası bu toplumun

kültürünü aile içinde edinmeye başlar. 3-4 yaşında anaokuluna veya 6-7 yaşında ilkokulda eğitim görmeye başlayan çocuk, günün büyük bir bölümünü arkadaşları ve öğretmenleri ile etkileşim içinde geçirerek değerlendirir. Okul ortamında kazanılan deneyimler, çocuğun bilgi, beceri ve değerlerin kazanılması yoluyla topluma etkin bir şekilde uyum sağlayabilen bir kişilik geliştirmesine yardımcı olur. Çocuğa öğrenme yaşantıları konusunda bilgi ve beceriler verilirken diğer taraftan da öğretmenin düşüncelerinden, duygusal tepkilerinden, değerlerinden ve alışkanlıklarından etkilenir (Varış, 1994).

1.2. BEDEN EĞİTİMİ KAVRAMI

Halk eğitiminin temel ilkelerine göre insanların fiziksel, zihinsel ve ruhsal gelişimini teşvik etmeyi amaçlar. Bireyin; Kişiyi hem günlük hem de iş hayatına zihinsel, zihinsel ve bedensel olarak hazırlamak, milli değerleri ve vatandaşlık duygusunu pekiştirmek amacıyla gerçekleştirilen düzenli ve planlı çalışmaların tümü beden eğitimi alanına girer (Yalçın, 1995).

Ülkemizde örgün eğitim kurumlarında yürütülen eğitim ve öğretim çalışmalarında, bireyin bütünsel olarak gelişimi için çeşitli alanlardaki dersler, eğitim müfredatına dahil edilmiştir. Bu açıdan bakıldığında beden eğitimi dersi de müfredata eklenen bu derslerden biridir. Bireyin fiziksel gelişimi kadar duygusal ve sosyal gelişimine de fayda sağlayan derslerin başında beden eğitimi dersi gelir (Küçük, 2012). Beden eğitimi ve spor insanlık geçmişi kadar eskidir. İlk çağ dönemlerinden itibaren insan gövdesinin sahip olmak istediği hedefler doğrultusunda geliştirilmesi hedeflenmiştir. Bunun yanında beden eğitimi şöyle de açıklayabiliriz; Beden eğitimi bireyin fiziksel etkinliklerini uygulamak amacıyla davranışlarında kasıtlı olarak beden eğitiminin ilkelerine bağlı kalarak bedensel, duygusal, sosyal ve zihinsel gelişim ve değişimi ortaya çıkartma durumudur (Tamer, 2001).

Beden eğitimi, kişinin psikomotor, bilişsel ve sosyal alanlarının fiziksel aktiviteler yoluyla gelişmesini sağlayan süreçtir. Beden eğitimi, bireylerin iletişim sağlamasında, kendini bulma ve doğru yönde ilerlemesinde önemli bir etkidir. Beden eğitimi yapısı itibarı ile karmaşık bir tanımdır. Bunun gereği olarak, psikoloji, fizyoloji ve diğer farklı dallarda dahil olmasıyla zihin ve bedenin birleşimini ve bir bütün olarak insan mekanizmasını ele alır. Beden eğitimi, bireylerde ki fiziksel hareket potansiyeli ve

tepkilere dayanan bireyde davranış değişiklikleriyle alakalı eğitim olayının bir sürecidir (Tekin, 2009).

Beden eğitimi “aktivite” anlamına da gelmektedir. Beden eğitiminde beden bir araç olarak görülür ve amaç tüm kişiliği eğitmektir. Farklı bir tanıma göre beden eğitimi; Güçlü, mutlu, sağlıklı, kişilik, karakter ve ahlaki değerler kazanmak, kültürleşme, sosyalleşme ve vatandaşlık eğitimi demektir (Selçuk, 1990). "Genel eğitimin bir parçası olan beden eğitimi, topluma bedensel, zihinsel, ruhsal ve sosyal açıdan sağlıklı bir yapı sağlayarak genel eğitimin oluşmasında önemli rol oynar" (Kapri ve diğerleri, 1991). Beden eğitimini birçok farklı anlamlarda açıklayabiliriz. Bu anlamlardan bazıları;

- *“Sağlıklı, güçlü, mutlu olma, kişilik, karakter, ahlaki değerler kazanma, kültürleşme, sosyalleşme ve vatandaşlık eğitimidir.*
- *Beden eğitimi, bireyin bedensel, zihinsel ve ruhsal gelişimini sağlamak, onu günlük yaşam koşullarına hazırlamak, ulusal bilinç ve yurttaşlık duygusunu güçlendirmek için gerçekleştirilen düzenli ve sistemli tüm etkinlikleri tanımlamak için kullanılan bir terimdir.*
- *tüm insanı oluşturan; Fiziksel, zihinsel ve ruhsal niteliklerin bulunduğu, yaş ve genetik kapasitenin gerektirdiği üretken güce ulaşmak için gerçekleştirilen tüm faaliyetlerdir.*
- *Bireyin beden ve ruh sağlığının gelişmesi için yapılan hareketler bütünüdür. Organizmanın bütünlüğü ilkesine dayalı olarak, bireyin tamamının eğitimidir (Can ve diğerleri, 1999).”*

Antik çağın önde gelen ünlü filozofu Platon'a göre: "Entelektüel eğitimini ve fiziksel yeteneklerini en iyi şekilde birleştiren ve bunları en ölçülü şekilde ruhun hizmetine sunan, tamamen eğitilmiş ve uyumlu bir kişidir." Çağımızın en tanınmış eğitimcilerinden Karl Gaulhefer; “Beden eğitimi, beden yoluyla genel eğitimidir. Beden bu eğitimin hareket yeridir, amaç ise insanın bütünüdür.” diyor. "Beden Eğitimi, egzersiz, oyun, spor, atletizm, su sporları, jimnastik ve dansın kullanımını ve önemini keşfetmeyi ve bunların bireyler ve gruplar üzerindeki etkilerini anlamayı amaçlayan akademik bir disiplindir." Beden eğitimi kişinin hareket etme ihtiyacı ve kişiyi fiziksel, psikolojik ve sosyolojik olarak sağlıklı kılmaktır (MEB, 2018).

Beden eğitimi, vücut yapısını ve işlevinin gelişmesini sağlayan, kas ve eklemlerin kontrollü ve dengeli gelişimini sağlayan, boş vakitlerini nasıl kullanılacağını, fiziksel

gücün en ekonomik şekilde kullanılmasını öğreten ve böylece organları kontrol eden bir etkinlikler sistemidir. Beden eğitimi sağlık, güç, mutluluk, kişilik, karakter, ahlak, değerler, kültürleşme, sosyalleşme ve vatandaşlık eğitimidir. Organizmanın bütünlüğünü bozmadan bireylerin fiziksel, zihinsel ve zihinsel olarak gelişmesini ve dengeli bir şekilde gelişmesini sağlayan bilimsel spor eğitimi faaliyetlerine, bireyi kendisi ve içinde yaşadığı toplum için faydalı bir insan yapan spor eğitimi faaliyetleri denir (Açak ve diğerleri, 1997). “İnsanın bilişsel boyutunu vurgulayan yaklaşımlara göre beden eğitimi, kişinin fiziksel, zihinsel ve ruhsal niteliklerini, kendisi için gerekli performans düzeyine getirmek için rekabet etmeden gerçekleştirdiği etkinliklerin bütünüdür (Morpa, 1997).”

Beden Eğitimi; Vücut bütünlüğünü güçlendirmek ve vücut bütünlüğünün sağlığını korumak için yardımcı veya yardımsız hareketler yapmakla ilgilidir. “Devlet Planlama Teşkilatı Beşinci Beş Yıllık Kalkınma Planı İhtisas Komisyonu Raporunda Beden Eğitimi; İnsanın bütünü oluşturarak fiziksel, zihinsel ve ruhsal nitelikleri, yaşa ve genetik kapasiteye uygun performans düzeyine getirmek için yapılan rakipsiz faaliyetlerdir,” diye anlamlandırmıştır (Harmandar, 2004).

Beden eğitimi, fiziksel, zihinsel ve sosyal davranışları oluşturmaya yönelik eğitimidir. Bu eğitim türünde beden amaç olarak değil araç olarak görülür. Büyük kas aktivitesi yoluyla fiziksel nitelikler kazanmanın doğal bir sonucudur. Beden eğitimi, bir bütün olarak organizma ilkesine dayanan kişiliğin bütünsel gelişimidir. Daha açık hale getirmek için beden eğitimi şu tanımıyla açıklayabiliriz; Büyük kas aktivitesi ile bireyin fiziksel, zihinsel ve sosyal bütünlüğünden ödün vermeden, toplum yararına bireyin en iyi gelişimini gerçekleştirmek için yapılan eğitimidir. Beden eğitimi, bireyin etkinliklerle büyümesini ve gelişmesini teşvik eden ve davranışların gelişmesine sebep olan en kapsamlı eğitim alanlarından biridir (Can ve diğerleri, 1999).

"Bir insanın toplum kurallarına uygun olarak yaşaması, birbirine nasıl davranacağını iyi örnekleyebilmesine, yardımsever olmasına, insan haklarına saygılı olmasına, dürüst davranmasına, zeki olmasına, zihinsel ve fiziksel yapı açısından sağlıklı olmasına bağlıdır. Beden Eğitimi, insanların sosyalleşmelerine ve kişisel bağlantılarını bulmalarına ve düz bir çizgide rol almalarına yardımcı olmada büyük rol oynar. Kısaca beden eğitimi; oyun, jimnastik, spor dallarına yönelik tüm alıştırma ve alıştırma içerikli, gerektiğinde çevresel koşullara ve

katılımcıların özelliklerine göre değiştirilebilen esnek kurallara dayalı, bireylerin fiziksel sağlıklarını ve fiziksel yeteneklerini geliştirmektedir (Mef Okulları, 2005).”

2.1.1. Beden Eğitiminin Faydaları

Beden eğitiminin insanların zihinsel, bedensel ve ruhsal gelişimlerine olumlu yönde faydası bilimsel yönden kanıtlanınca beden eğitimi terimi eğitim kavramına dahil edilmiştir. Bu nedenle günümüz toplumları sporu sağlıklı nesiller yaratmak için genel eğitimin bölünmez ve tamamlayıcı bir unsur olarak görmektedir. Beden eğitimi devlet politikasının bir parçası haline getiriyorlar ve bunu hayatın her aşamasında uyguluyorlar. Özellikle eğitim veren kurumlar, beden eğitimi ve spor etkinliklerinin tanıtılması ve yürütülmesinde önemli bir rol oynamaktadır (Tunç, 1999).

Fizyolojik Faydaları;

- *“Daha enerjik bir organizma*
- *Yorgunluklara karşı direncin artması*
- *Vücut yağ oranının düşmesi (Kilo Kaybı)*
- *Geç yorulma ve çabuk dinlenmenin sağlanması*
- *İç salgı bezlerinin düzenli çalışması*
- *Vücuttaki damarların artması*
- *Kalp üzerindeki olumlu etkileri”*

Sosyolojik Faydaları;

- *“Farklı toplum insanlarını birbirine yaklaştır.*
- *Kültürel faaliyetlerde etkilidir.*
- *Belli hedeflere ulaşmada uygun bir eğitsel araçtır.*
- *Grup çalışmasını ve fertlerin birbirleri ile karşılıklı*
- *Fertlerin kurallara uymasını sağlar*
- *Fertlerin sosyalleşmesini sağlar*
- *Arkadaş tanıma ve seçmede faydalı olur*
- *Kişilere toplum içinde statü kazandırır.*
- *Özürlülerin topluma kazandırılmasını sağlar*
- *Manevi kalkınmada rol oynar”*

Psikolojik Faydaları;

- “İradeyi kuvvetlendirir
- Toplumdaki kompleksli insanları topluma kazandırır
- Biyolojik dürtüleri fiziki harcamalara çevirir
- Kişiliği iyi yönde geliştirir
- Mücadele ve dayanma gücünü geliştirir
- Anında karar verme yeteneğini geliştirir
- Kişinin kendine güvenini sağlar
- Yarışma ve çalışma arzusunu geliştirir
- Liderlik vasfının gelişmesini sağlar
- Çalışma hayatında verimi artırır
- Bos zamanları değerlendirir
- Sorumluluk duygusunu oluşturur (Tunç, 1999).”

1.3. ÖĞRETMENLİK KAVRAMI

"1739 sayılı Milli Eğitim Kanunu'nun 43. maddesi öğretmenin tanımını düzenlemektedir. Öğretmenlik, devletin eğitim, öğretim ve ilgili idari görevlerini üstlenen özel bir meslektir. Öğretmenler, Türk milli eğitiminin amaç ve temel ilkelerine uygun olarak bu görevleri yerine getirmekle yükümlüdürler. Genel olarak öğretmen olmak, belirli bir eğitim almak ve belirli becerilere, niteliklere ve niteliklere sahip olmak anlamına gelmektedir."

Davranışta değişikliğin sağlanabilmesi için öğrencilerin bireysel farklılıkları göz önünde bulundurmalı, ilgi ve tutumlarına göre konu seçimi yapılmalı, uygun ortamı ve materyalleri sağlanmalı ve süreç yönetilmelidir. Bu görevin yerine getirilmesini öğretmen sağlar (Ünlü ve Aydos, 2010). Değişen ve gelişen dünya düzenine bağlı olarak değişim ve gelişime ayak uydurabilmek için araştırmacı, analitik düşünebilen, çözüm odaklı, yaratıcı ve sorgulayan, yeni bilgiler üreten, teknolojiden yararlanan bireylerin yetiştirilmesi gerekmektedir (Şen ve Erişen, 2002).

Öğretmen, eğitimin kalitesini etkileyen en önemli faktörlerden biridir. Bu sebeple öğretmeni yalnızca müfredatı düzenleyen kişi olarak görmek yerine; Öğretmenlerin toplumsal rolü, öğretimi istenen davranışa dönüştürmedeki etkisi ve hatta kültürel ilerlemenin bir parçası olduğu inkâr edilemez. Ancak öğretmenlik mesleğini dile

getirirken öğretmenin görevi sadece bilgiyi öğrenciye aktarmak değil, öğrenilenleri davranışa dönüştürmektir. Bu durum öğretmenlik mesleğinin eğitim tanımına göre dile getirilmesini gerektirmektedir. Öğretmenlerin dört ana vazifesi bulunur. Bu; öğretim, yönetim ve yönetim görevi, mesleki yeterlilik ve değişim meydana getirmek için öğrenci danışmanlığı. Bu görevi başarmak için öğretmen; (Nakip 2015).

- “Öğrencileri bütün yönleriyle tanır.
- Öğrencilerinde gerçekleştireceği hedefleri belirler.
- Öğrencilerine öğrenme yaşantıları düzenler.
- Öğrencileri için öğrenmeye uygun bir ortam düzenler.
- Öğrencilerin öğrenmelerini ve süreci değerlendirir.”

1.3.1 Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni

Beden eğitimi ve spor öğretmeni, milli eğitim bakanlığına bağlı çalışan, milli eğitimin temel felsefesine uygun düzeyde genç neslin duygu ve düşüncelerinin gelişmesinde okullarda ya da okul dışı sportif faaliyetlerle yardım eden öğretmenlerdir. Beden eğitimi öğretmenleri, üniversitelerin beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümlerinden mezun veya beden eğitimi ve spor yüksek okulundan mezun olup bakanlıkça verilen formasyon eğitimi almış lisans mezunu öğreticilerdir. Beden eğitimi ve spor öğretmeni, öğrencilerde beden ve zihnen gelişmelerine katkıda bulunan, öğrencilere okul içi ve okul dışı faaliyetler düzenleyip yaptıran öğretmen olarak tanımlanır. Beden eğitimi ve spor öğretmeni hem kendi alanı hem de öğretmenlik mesleki bilgisine ek olarak sosyal yönlerinin de ileri seviyede olmaları mesleki açıdan önemlidir (Karaküçük, 1991).

Beden Eğitimi ve Spor öğretmenleri, yüksekokulların beden eğitimi ve spor bölümlerinden mezun olan, pedagojik eğitim, genel kültür, mesleki bilgi ve uzmanlığa sahip olan ve öğrencilerin ilgi, ihtiyaç ve tutumlarına uygun eğitim veren kişilerdir (Türk, 2009). Erden (1998), İdeal beden eğitimi öğretmenin sahip olması gereken özellikleri kişisel ve mesleki olmak üzere ikiye ayırmıştır. Mesleki nitelikler beceri, mesleki bilgi ve genel kültür olarak tanımlanırken; Tanımlanan kişisel özellikler; anlayışlı, empatik, destekleyici, sabırlı, cesur ve sakinleştiriciydi (Çoban ve Turan, 2006).

“J.J.Martin ve P.H Kulinna (2003) e göre, Beden eğitimi öğretmenlerinin, öğrencilerin yaşamları boyunca kullanacakları davranışları ve aktif yaşamlarını kazandıran kişiler

olduğunu anlatmıştır.” Okullarda beden eğitimi programı öğrencilerin fiziksel ve bedensel sağlığını korumak, onların duygusal, psikomotor, bilişsel özelliklerini, temel hareket eğitimi ve özel hareket becerilerini kazanmak ve bunları hayat boyu kullanmak üzere tasarlanmıştır (Temel ve Avşar, 2008). Beden eğitimi öğretmenlerinin bu hedefler ışığında örnek teşkil etmesi, öğrencilere hedefleri öğretmesi, öğrencilerle birebir ilişkiler kurması, öğrencileri desteklemesi ve yönlendirmesi gibi görevleri vardır. Bu nedenle beden eğitimi öğretmenin öz-yeterlik inancı ön plana çıkmakta ve öz-yeterliği yüksek olan öğretmenin bu amaçlara verimli ve başarılı bir şekilde ulaşacağına inanılmaktadır.

1.3.2. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenin Görevleri

Her meslekte olduğu gibi beden eğitimi öğretmenliğinde de öğretmen mesleğinin gerektirdiği görevler vardır. Bu görevler; beden eğitiminin alanı ile ilgili hangi bilgi, beceri, tutum ve davranışların, hangi yaş seviyelerinde öğrenci gruplarına, hangi tekniklerle kazandırılacağı, MEB tarafından onaylanan öğretim programları ve ilgili mevzuatta belirtilmiştir. Beden eğitimi ve spor öğretmenin genel görevlerini aşağıdaki gibi sıralayabiliriz;

1. *“Ders vereceği öğrenci grubunun düzeyine uygun çalışma planı hazırlar,*
2. *Kendi dersi içi ayrılan vakitlerde, düzenlediği çalışma planını uygulayarak öğrencilere alanı ile ilgili bilgi ve beceri kazandırır,*
3. *Öğrenci grubunun başarısını değerlendirir ve başarı seviyelerini yükseltecek tedbirler hazırlar,*
4. *Eğitici kol çalışmalarına katılarak, öğrencilerin yeteneklerini artıracak aktiviteler hazırlar,*
5. *Öğrenci grubunun gelişimlerini takip eder, olası öğrenci sorunlarında sorunlarının giderilmesinde öğrencilere yol gösterir,*
6. *Beden eğitimi ile ilgili gelişmeleri takip eder, bunların öğretim programlarına aktarılması için yetkililere öneride bulunur,*
7. *Nöbetçi öğretmen sırası geldiği zamanlarda, okulun disiplin ve düzenini sağlamak için çaba gösterir,*
8. *Sınıf öğretmeni olduğu sınıflarda, öğrencilerin ders ve alan seçimlerinde yol gösterir, okul yönetimiyle iletişim kurmada rol oynar.” (MEB, 2018).*

1.3.3. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeninin Kişisel Nitelikleri

Bir beden eğitimi ve spor öğretmenin fiziksel, sosyal, ruhsal ve zihinsel nitelikleri, genç kuşakların eğitimi ve yönetilmesi için büyük bir öneme sahiptir. Beden eğitimi ve spor öğretmeni, yeni nesillerin rol model alacağı bir karaktere sahip olmalıdır (Tamer ve Pulur, 2002).

Fiziksel özellikler: Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin görünüşü, öğrencilerin öğretmenlerine saygı duymaları ve değer vermeleri için çok önemlidir. Ayrıca beden eğitimi ve spor öğretmenleri hareketleri öğrencilere birçok branşta iyi gösterebilmeli ve öğretebilmeli, ancak özellikle tek branşta yüksek verimlilik sağlayabilmelidir.

Ruhsal özellikler: Öncelikle öğretmenler kararlı, dengeli, sakin ve profesyonel olarak olgun yaşantısına uyum sağlayan kişiler olmalıdır. Etkili bir öğrenme ortamı sağlamak için öğretmenlerin sabırlı, hoşgörülü, kararlı ve sakin olmaları gerekir. Öğrencilere göre öğretmenler genellikle arkadaş canlısı, eleştirilmesi kolay ve gerektiğinde öğrencilere şakalar yapabilmeli; adil, dengeli, dürüst, yardımcı, şefkatli ve tarafsız olmalıdırlar.

Zihinsel Özellikler: Beden eğitimi ve spor öğretmenleri, yönetim konularının koordinasyonunu en etkili şekilde organize edebilmeli ve yönetebilmelidir. Ayrıca alanıyla ilgili konuları akıllıca açıklayabilmelidir. Öğretim performansına göre dayalı olmalı ve öğrencilerin gözünde öğretmenin mesleki değerini artıracak bir tutum sergilemelidir.

Sosyal özellikleri: Beden eğitimi ve spor öğretmeni sosyal ortamda insanlarla kolayca iletişim kurabilmeli, çevreye uyum sağlayabilmeli ve insanlara saygı duyabilmelidir. Bir lider olarak öğretmen, grubunu kontrol edebilmeli ve onlarla birlikte plan yapabilmelidir. İdeal bir bakış açısı olarak beden eğitimi ve spor öğretmenleri bilgilerini öğrencilerle paylaşmalı, hoşgörülü ve şefkatli bir şekilde öğrencilere rehberlik etmeli ve insan olarak koşulsuz saygı kimliğini göstermelidir.

“NASPE (Amerika Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Derneği) tarafından açıklanan beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarında bulunması gereken 10 özelliği aşağıdaki gibi yayımlamıştır (Naspe, 2004)’’:

1. *“İçerik bilgisi: Beden eğitimi ve spor öğretmenleri beden eğitimi ile ilgili alan bilgisi ve alan kavramlarını bilmelidir.*

2. *Büyüme ve gelişme: Beden eğitimi ve spor öğretmenleri çocukların büyümesi ve gelişimini anlamalı ve çocukları fiziksel, bilişsel, sosyal ve duygusal gelişimini desteklemek için fırsatlar sağlamalıdır.*
3. *Farklı öğrenciler: Beden eğitimi ve spor öğretmenleri, farklı kültürlerden ve öğrenme tarzlarından öğrencilerin eğitim ortamına uyum sağlamasını sağlamalıdır.*
4. *Yönetim ve motivasyon: Beden eğitimi ve spor öğretmenleri, güvenli, sosyal olarak etkileşimli ve aktif bir öğrenme ortamı yaratarak öğrencilerin kişisel ve grup motivasyonunu sağlamalıdır.*
5. *İletişim: Beden eğitimi ve spor öğretmenleri müfredata katılımı artırmak için etkili sözlü ve sözsüz iletişim becerileri kullanmalıdır.*
6. *Planlama ve öğretim: Ulusal kriterlere uygun öğretim stratejilerini planlamalı ve uygulamalı.*
7. *Değerlendirme: Öğrencilerin fiziksel, bilişsel, duygusal ve sosyal gelişimini teşvik etmek için değerlendirmeler yapabilmeli.*
8. *Yansıma: Beden eğitimi ve spor öğretmeni mesleki davranışlarını öğrencilere, ebeveynlere ve meslektaşlarına yansıtmalıdır.*
9. *Teknoloji: Beden eğitimi ve spor öğretmeni öğrenme ortamını zenginleştirmek için teknoloji kullanabilmeli.*
10. *İş birliği: Beden eğitimi ve spor öğretmenleri, öğrencilerin gelişimini desteklemek ve teşvik etmek için meslektaşları, ebeveynler ve çevre ile ilişkiler kurmalıdır.*

"İyi Bir Beden Eğitimi Öğretmeninde Olması Gereken Nitelikler" öğrenci açısından ele alındığında dört ana başlık altında toplanmaktadır: Sınıf Yönetimi, Kişilik, Strateji Tekniği ve Görünüm. Kişisel nitelikler incelendiğinde sporcuların çekici, koruyucu, destekleyici, istekli, cesaretlendirici, empatik, sıcak, canlı, pozitif, sabırlı, neşeli, anlayışlı, duygusal, dürüst, nazik, içten, tedbirli ve şeffaf olması gerektiği bulunmuştur. Beden Eğitimi öğretmeni öz-yeterliği, bir beden eğitimi öğretmenin sahip olması gereken vazife ve yetkinlikleri yerine getirmesi gereken bilgi, beceri, tutum ve anlayış olarak açıklanabilir. Başka bir ifadeyle, beden eğitimi öğretmenliği mesleğini sürdürmek için ihtiyacı olan beceriyi dile getirir (Ünlü, Sünbül ve Aydos, 2008).

1.4. ÖZ VE BENLİK KAVRAMI

Kurumun Türk Dili Psikolojik Terimler Sözlüğünde bir terim olarak 'benlik' kavramı, 'bireyin oluşmasında etkili olan tüm özelliklerin karmaşık organizasyonu' olarak tanımlanmaktadır. Bu terimin dilimizde eş anlamı olarak “öz” ve “nefs” kelimeleri öne sürülmüştür. Benlik fikrinin önemli ölçüde kişinin kendi bütünüyle ilgili olduğunu savunan Wilhelm Wundt'un yaklaşımının zıttına William Jones ise benlik kavramına iki değişik tanım yapmış ve bunu dile getirmiştir (Cevher, 2007). "Ben" terimi kısaca kişinin kimliğinin farkındalığı ve öz farkındalığı olarak tanımlanabilir. İnsan kendini tanıdıktan sonra çevresiyle etkileşimi sonucunda benlik meydana gelir ve kişi bulunduğu ortamı oluşan bu benlik kavramına uyarlayarak algılar. Birey, benlik terimine uyacak biçimde deneyimleri özümser ve benlik kavramına uymayanları ya reddeder ya da benlik kavramını özümseyecek biçimde değiştirir (Otacıoğlu, 2009).

1.5. YETERLİLİK

Yetkinlik, bir vazifeyi veya görevi üstün yüksek başarıyla ifa etmek için sahip olmasını gerektiren niteliklerdir. Yetkinlik, üstlenilen bir görevi veya rolü istenilen düzeyde ifa etme yeteneği olarak açıklamaktadır Yetkinlik, kişinin bir eylemi yapmak için ihtiyaç duyduğu birikim, beceri ve tutumlar olarak da tanımlanabilir (Şahin, 2004). Yetkinlik, bir örgütün çalışanlarının işlerini organize edebilme yeteneğidir, örgütlerin amaçlarına ulaşabilmeleri ve örgütlerin etkin bir şekilde ayakta kalabilmeleri için gereklidir. Her bir rol veya iş için gereken bilgi, beceri ve tutumların çeşitliliği, yetkinlik alanlarının çeşitlenmesine yol açmıştır. Yetki alanları, kişinin belirli bir otoritenin görevlerini ifa etmesi için yerine getirmesi gereken yetkinlikleri çevreleyen alanlardır. Çalışanın kendisinden beklenen rolleri, beklenen nicelik ve nitelikte yerine getirmesi ve bir davranışı gerçekleştirmek için gerekli bilgi ve becerileri kazanması olarak açıklamaktadır (Şahin, 2016).

1.6. ÖZ YETERLİLİK

Öz yeterlik kavramı ilk olarak Bandura tarafından ortaya atılmıştır. Bandura'nın düşüncesine göre öz-yeterlik, şahısların potansiyel durumları atlatmak için var olması

gereken davranışları ne kadar iyi gerçekleştirebileceklerine ilişkin kişisel yargılarını ifade eder (Bandura, 1982). Bu sebeble öz yeterlik; bireyin beklenen sonuçları ve başarı için olması gerekli olan başarıları ortaya çıkartma yeteneğine olan kişisel inancının gücü olarak tanımlanır (Özdemir, 2008). Öz yeterlik, kişinin bir eylem veya olay ile karşılaştığında ne şekilde davranış sergileyeceğini belirler. Bireyler zorluklarla karşı karşıya geldiklerinde, yetkinlik ve yetenekleri hakkında ağır kuşkuyla olan bireyler güçlerini kaybeder, tereddüt eder ve denemekten hep birlikte vazgeçerken, güçlü yetkinliklere sahip bireyler zorluklar karşısında daha çok denemeye odaklanırlar (Schwarzer ve Fuchs, 1995).

Güçlü öz yeterlik, gönüllü olarak bir çalışma alanı belirleme, iş bulma konusunda motive olma, çaba gösterme, çalışmaya zaman ayırma ve başarısızlıktan korkmama gibi sonuçlara sahiptir (Akkoyunlu ve Kurbanoglu, 2004). Öz yeterlik kavramı açısından birey mevcut durumda yeteneğe sahip olsa dahi bu yeteneğini ortaya çıkartmayacaktır. Bu açıdan bakıldığında öz yeterlik, kişinin kendi öz kaynaklarına duyduğu güvendir. Bireysel öz yeterliliğin içeriğe ve konuya özgü olduğu ve bu nedenle kişilerin farklı durumlarda değişik görevlerle ilgili birçok öz yeterlik algısına sahip olabileceği anlaşılmıştır (Aşkar ve Umay, 2001). Öz-yeterliğe olan yüksek inanç, kişilerin daha yüksek bilişsel süreçlerini ve motivasyonunu etkileyerek onları daha yüksek hedefler belirlemeye ve kararlarında tutarlı olmaya sevk edebilir. Öz-yeterlik inancı, insanların ne kadar çaba göstereceklerini, zorluklar karşısında ne kadar dayanabileceklerini ve zor durumlardan nasıl kurtulacaklarını ortaya çıkartmalarına yardımcı olur (Pajares, 1996). Bandura'ya (1995, 1997) göre öz yeterlik sahibi bireyler; Özel görevlere devam etme, yüksek hedefler oluşturma ve bunlara ulaşma, hızlı hata yapma ve öz yeterliliğe sahip olmayan kişilere nazaran daha stratejik düşünme özelliklerine sahip olduklarını söylüyorlar. Bandura (1997), öz yeterliliğin eldeki becerilerin sayısıyla değil, bireyin farklı koşullar altında neler yapabileceğine olan inancıyla ilişkili olduğunu belirtmektedir. Bandura'ya göre öz-yeterlik inancı; Bireyin engin deneyimlerinden, başkalarının gözlem yoluyla deneyimlerinden, sözlü ikna kapasitesinden ve psikolojik durumlardan kaynaklanan bireysel yorumların durumudur. Ayrıca yapılan bu inançlar işe özgüdür ve bireyin amaçlarına uyarlanarak kullanılmaktadır (Gülebağlan, 2003).

Bandura'ya (1997) göre, kişinin öz yeterlik inancı, kişinin hayatında vazgeçilmez bir yer tutar ve bu inanç birbiriyle bağlantılı dört etmene bağlıdır. Bu dört etmeni aşağıda ki gibi sıralanmıştır:

- 1) *“Performans deneyimleri: Kişinin kendi deneyimleri ile doğrudan ilişkilidir ve bireyin işindeki başarısı bir ödül etkisi yaratmakta ve bireyin gelecekteki çalışmalarını da etkilemektedir.*
- 2) *Duygusal durum: Kişinin davranış anında zihinsel ve fiziksel sağlığı, davranışa teşebbüs etme olasılığını artırır.*
- 3) *Dolaylı yaşantılar: Başkalarının başarısını görmek, nasıl başarılı olabileceğiniz üzerinde olumlu bir etkiye sahiptir.*
- 4) *Sözel ikna (Dıştan destek): Bir davranışın başarılı bir şekilde gösterilebileceğine dair başkalarından gelen sözler ve tavsiyeler, bireyi cesaretlendirir ve öz yeterliliği dönüştürmeye yardımcı olabilir (Gülebağlan, 2003).”*

İnsanların yaşamlarında kendilerini nasıl idrak ettiklerinin ve kendileri ile alakalı ne düşündüklerinin etkisi oldukça yüksektir ve bu düşünceler yaşamlarını aktif olarak etkiler. Bandura'ya göre, insanların yeteneklerine ilişkin algıları, kendi düşünce şekillerini ve çevresiyle olan ilişkilerini etkileyecektir. Güç bir sorunla karşı karşıya kaldıklarında, öz yeterliliği yüksek olanlar başarısızlıklarını fazla sıkı çalışmamakla suçlayabilirler. Düşük öz-yeterliğe sahip insanlar başarısızlıklarını yetersizliklerine bağlayacaklardır (Gülebağlan, 2003).

Öz Yeterliği Yüksek Bireylerin Özellikleri:

- *“Karmaşık ve zor olay ya da işlerle baş edebilir*
- *Problemlerin üstesinden gelebilir*
- *Çalışmalarında sabırlıdır*
- *Başarmak için kendine güvenir*
- *Okulda veya meslek hayatında başarılıdır.”*

Öz Yeterliği Düşük Bireylerin Özellikleri:

- *“Karmaşık ve zor olay ya da işlerle baş edemez*
- *Umutsuz ve mutsuzdur*
- *Problemle karşılaştıklarında kendisini yetersiz bulur*
- *İlk denemelerinde başarısız olma ve tekrar denemeden kaçınır*

- *Kendi gayretlerinin, sonucu pek etkilemeyeceğine inanır” (Gülebağlan, 2003).*

1.6.1. Öz Yeterlilik İnancı

Albert Bandura Öz-yeterlik inancını geliştirmiştir. Öz-yeterlik inancı, kişilerin becerilerini etkili bir şekilde kullanabilmeleri için öncelikle ilgili alana güvenmeleri esasına dayandığını savunan sosyal öğrenme teorisinin temel yapısıdır. Bandura'nın geliştirdiği bu inanç, "kişisel öz-yeterlik" ve "sonuç beklentisi" olmak üzere iki değişik açıda incelenmektedir. Bireysel öz-yeterlik, kişinin belirli bir görevle ilgili bireysel yeterlilikler hakkındaki değeri ve inançlarının bir değerlendirmesidir. Sonuç beklentisi, kişinin bir işle ilgili performansına olan inancını değerlendirmesidir (Pajares, 1996). Başka bir ifade ile Savran ve Çakıroğlu'nun (2001) düşüncelerine göre, kişisel öz-yeterlik, öğretmenin etkili öğretim için olması gereken davranışları sergileyebileceğine ilişkin inançları ve düşünceleridir; İkinci boyut olan sonuç beklentisi, eğitimcilerin etkili öğretim yöntemlerinin öğrenci başarısını artırabileceğine olan inancı ve yargısıdır (Savran ve Çakıroğlu, 2001).

Bandura (1993) etkililiğe güçlü bir inancın bireysel başarıyı ve sağlığı geliştirdiğini belirtti. Kendine güvenen insanlar, zorlu görevleri, tehditler olarak kaçınılması gereken değil, üstesinden gelinmesi gereken zorluklar olarak görürler. Aktivitelere çok meraklıdırlar, kendilerine zorlu ve gerçekçi hedefler koyarlar ve kendilerini onlara adanlar ve güçlüklerle rağmen gayelerini sürdürürler. Öz yeterlik inançlarının duyguların hem doğasını hem de yoğunluğunu etkilediği ve hedefe ulaşmaya yönelik düşük öz yeterlik inancının umutsuzluğa yol açtığı bulunmuştur. Olumsuz bir duygu durumu sonucunda ortaya çıkan yıkıcı düşünceleri kontrol etme konusundaki inanç eksikliğinin, düşük öz-yeterlik, düşük performans ve daha fazla umutsuzluğa yol açtığı, olumlu bir duygu durumunun ise öz yeterliliği artırdığı ileri sürülmektedir. Bu bağlamda duygusal öz yeterliliğin, bilişsel öz-düzenleme ve duyguların kontrolü yoluyla performans doyumundan veya performansla ilgili davranıştan ölçülebileceği belirtilmektedir (Sakarya, 2013).

Öz-yeterlik inançları, yetkinlikle alakalı birçok kaynakta ifade edilen bilgileri filtreleme, seçme, değerlendirme ve bütünleştirme sonucunda oluşur. Kişinin öz-yeterliliğe ilişkin

inançları sağlam bir biçimde yerleştğinde, birey değişime karşı daha dirençlidir (Morgil ve diğerleri 2004).

Mutlu (2003)'e göre, Düşük öz-yeterlik inancına sahip bireyler değişmeye eğilimlidirler. Tüm bunların yanında olumsuz deneyimler de bireylerin kendi yeteneklerine inanmalarını engelleyen önemli bir gerekçedir. Bireyin kendi yeteneklerine olan inancını ifade eden öz yeterlik kavramının birçok olumlu sonucu vardır. Kısacası bireyin öz yeterliliği yüksek olduğunda şu gözlemlenir:

- *“Daha yüksek hedefler belirlenir ve bunların gerçekleştirilmesi için daha çok çaba sarf edilir.*
- *Kompleks karar verme durumlarında daha etkili ve görev merkezli olunur.*
- *Davranışlar için çeşitli yapıcı yol göstericiler sağlanır.*
- *Deneme sayısı artırılır ve ısrarcı olunur.*
- *Gelecek için daha olumlu bir bakış açısına sahip olunur.”*

Yine Mutlu (2003)'e göre öz yeterliliği düşük olan bireyler için ise, bu maddelerin tam tersi söz konusudur (Mutlu, 2003). Öz yeterlik inançları, bir kişinin bilişini, performansını ve motivasyonunu farklı biçimlerde etkiler. Kişilerin motivasyon seviyeleri, duyuşsal durumları ve davranışları; tarafsız olarak, bir sorunla ya da olumsuz bir deneyimle karşı karşıya kalındığında, durumun ya da olayın nasıl olduğunu değil, bireyin ne kadar çaba harcayacağını ve sorunla ne kadar süreyle yüzleşebileceğini belirlemektedir (Morgil ve diğerleri, 2004).

1.6.2. Öz Yeterlilik Boyutları

Öz yeterliliğe ait bilinen üç boyutu vardır. Bu boyutlar yani güç, büyüklük ve genelleme, örgütlerde bireylerin performansı için önemlidir (Umaz, 2010). Boyut: Bireyin işi ortaya koyabilme kabiliyetine inandığı işin zorluğu ile alakalıdır. Güç: Bireyin bir görevi tamamlama yeteneğine inandığı bir görevin zorluğuna ilişkin yargısının, görevin güçlü mü yoksa zayıf mı olduğuyla ilgili olduğu yargısıdır. İşin zorluğuna yönelik zayıf bir inanç, iş için istenilen davranışın gerçekleştirileceğine ilişkin öngörüyü zayıflatır (Arslanerer, 2001).

Arslanerer(2001)'e göre; Bir davranışı gerçekleştirirken, bir kişinin öz-yeterlik beklentisi, algılanan zorluğa (büyüklük), kişinin genel öz-yeterlik duygusunu etkileyen deneyimlere

(genelleme) ve kişinin kazanılmış bir davranış veya yeteneğin üstünlüğüne ilişkin beklentilerine (gücüne) bağlı olarak değişebilir. Bir iş için önceki deneyim ve başarı, kişinin sözel iknası, başkalarının davranışı başarıyla gerçekleştirdiğini gözlemlemesi ve duygusal dürtüler gibi faktörler, bir davranışı gerçekleştirme olasılığını büyük ölçüde artırabilir. Çıktı değeri, beklenen sonuca verilen önem ve değerdir.

Yine Arslanerer(2001)'e göre Öz-yeterlik beklentileri beş ana bilgi kaynağına dayanmaktadır.

- *“Performansın tamamlanması: İşi gerçekleştirme ile ilgili kişisel deneyimler, öz yeterliliğin en temel kaynağıdır. Tekrarlanan başarısızlıklar öz yeterlik performansını düşürürken, tekrarlanan başarılar öz yeterlik algılarını artırmaktadır.*
- *Başkalarının yaşantılarından yararlanma: Öz yeterlik algıları, diğer insanları gözlemleyerek ve davranışlarının sonuçlarını dikkate alarak değişebilir.*
- *Sözel olarak ikna etme: Öneriler ve cesaretlendirme gibi sözlü iknalar da öz yeterliliği etkileyebilir. Ancak bu olay, öz yeterlik için bir temel olmaksızın yalnızca artan inanç beklentilerine yol açabilir, bu nedenle öz yeterlik beklentisinin zayıf bir kavramıdır.*
- *Duygusal uyarılma: Bireyler gergin ve endişeli olduklarında, fizyolojik durumları veya duygusal uyarılma seviyeleri yadsınamaz bir şekilde öz-yeterlik beklentilerini etkiler. Yüksek uyarılma genellikle performansı yavaşlatır ve bu nedenle öz yeterlik beklentilerinin zayıflığı kısmen düşük performanstan kaynaklanmaktadır. Öte yandan, uygun düzeyde uyarılma, performansı yavaşlatmak yerine hızlandırır.*
- *Durumsal Koşullar: Topluluk önünde konuşma gibi endişeli bir ortamda yaşanan bazı durumlar ve deneyimler, öz yeterliliği diğerlerinden daha fazla tehdit etmektedir (Arslanerer, 2001).”*

1.7. ÖZ YETERLİLİK İŞLEYİŞİ

Öz-yeterlik süreçleri bilişsel süreçler, motivasyonel süreçler, duyuşsal süreçler ve seçim süreçleri olarak incelenmektedir.

1.7.1. Bilişsel Süreçler

Birçok birey davranışı, insanların olasılıklı ortamlarda olayları tahmin etmelerine ve kontrol etmelerine izin veren yargı süreçlerini içerir. Tahmin kurallarını anlamak, belirsizlikler ve belirsizlikler içeren çok boyutlu bilgilerin etkin bilişsel işlenmesini gerektirir. Kişisel şüphelerle çevrili olanlar, kendilerini analitik düşüncede bir ruh hali dalgalanması içinde bulurlar. Analitik düşüncenin kalitesi hizmet sunumunu etkiler. Öz-yeterlik inançlarının bilişsel süreçler üzerindeki etkileri değişkenlik göstermektedir. Kişi olası bir eylemi gerçekleştirmeden önce, gerçekleştirecek eylemin tahmini sonuçlarını ve bu sonuçların davranışı sergilemeye gerek olup olmadığını zihninde yapılandırır. Farklı bir ifadeyle, kafanızdaki bir dizi düşünceyi belirlerler. Öz-yeterlik inancı yüksek seviyede olan bireyler, performanslarını destekleyen ve onları olumlu yönde yönlendiren başarı senaryolarını tahmin ederken, düşük öz-yeterlik inancına sahip bireyler bu düşüncelerin işe yaramayacağına inanarak başarısızlık senaryoları oluşturabilirler (Arslaner, 2001). Olayla ilgili zorlu durumlarda aksilikler ve şüpheli düşünceler karşısında odaklanmaya devam etmek için güçlü bir etkinlik duygusu gerekir. Etkililiğe olan inancı düşük olan şahıslar, bu zorlu olaylar karşısında bireysel etkililiklerine olan inanç zayıflığına düşer ve çok daha kararsız hale bürünürler. Bu durum, bu kişilerin yeterlilik seviyelerinin zayıf olduğunu göstermektedir. Aksine, yetkin insanlar yeni hedefler ve yönler belirleyerek zor bir durumdan iyi bir çözüm bulmaya çalışmaktadırlar. Bireyin davranışı amaca yönelik olduğunda önem kazanır. Bireysel hedef belirleme, yeteneklerin kendi kendini onaylamasıdır. Algılanan öz-yeterlik ne kadar güçlüyse, bireyin kendi hedeflerini belirleme ve gerçekleştirme motivasyonu da o kadar güçlü olur. Bu sürecin temel ilkesi, insanlara olayların kontrolünü ele alma ve neler olabileceğini tahmin etme yeteneği vermektedir (Arslaner, 2001).

1.7.2. Güdüleme (Davranışsal) Süreçler

z yeterlik inançları, şahışların motivasyonunu düzenlemede rol oynar. Kişiler yetenekleri hakkında inançlar oluştururlar, olası davranışların olası sonuçlarını tahmin edebilirler; Geleceklerini şekillendirmek için hedefler belirler ve eylemlerini planlamaktadır (Bandura, 1993).

Bireyin zor durumlarda mücadele, stres ve zorluklara olan inancı, motivasyonunu etkiler. Bu durumlarda öz-yeterlik duygusu önemli bir rol oynar. z yeterlilik; duygusal alanda şiddetin ve korkuların ne biçimde algılandığını ve işlendiğini belirler. z-yeterliliğı olan bireyler çevresel korkularla daha güvenli bir şekilde baş ederler. Stres ve kaygıyı yöneterek bunu aşabilirsiniz. Özellikle z yeterliğı sahip bireyler yeni bir sosyal çevreye uyum sağılamayı bir mücadele olarak algılarken, öz yeterliliğı düşük olan bireyler bunu bir tehdit olarak algılamaktadır. Bireyler oluşturdukları fiziksel ortamlarda kalıcı olarak yaşarlar. Huzursuzluk ve depresif hareketleri düzenlemek ve bunların rahatsız edici etkilerini kontrol altına almak, öz yeterliliğın ikinci yoludur (Arslanerer, 2001).

1.7.3. Duyuşsal Süreçler

Bireyleri motive etmenin yanı sıra, yeteneklerine olan inançları, tehdit edici ve zorlayıcı durumlarda ne düzeyde stres ve depresyon yaşayacaklarını etkiler. Bu tür duygusal tepkiler, düşünmenin niteliğini ve düzenini değıştirerek davranışı hem doğırudan hem de dolaylı olarak etkileyebilir (Bandura, 1993). İnsanların zor durumlarla başa çıkma becerilerine olan inançları, tehdit edici veya zorlu durumlarda ne seviyede stres ve depresyon yaşadıklarını ve motivasyonlarını etkiler. Stresrleri kontrol etmede algılanan öz yeterlilik, kaygı uyandırmada merkezi bir rol oynar. Tehditlerin kontrolünü elinde tutabileceklerine inanan insanlar, bu zor durumların üstesinden kolaylıkla gelebilir. Öte yandan, bu zor durum ve olaylar hakkında olumsuz düşüncelere sahip olan kişiler yüksek düzeyde kaygı yaşarlar. Zor durumlarla nasıl başa çıkacağınız hakkında çok düşünürsünüz. Olayların güçlük seviyelerini olduğunda fazla grrlere. Bu türde düşüncelerle yetkinlik seviyelerini düşürür ve daraltırlar. Ancak z-yeterlik duygusu ne kadar güçlüyse, zorlu ve sıkıntılı durumlarla baş etmede o kadar başarılı olacaktır (Bandura, 1993).

Bireylerin kendi etkinliklerine olan güvenleri, motivasyonları kadar zor durumlarda yaşadıkları stresle de ilgilidir. Kişilerin öz-yeterlik inancı ne kadar yüksek seviyede olursa, zor işleri üstlenmek için o kadar cesaretli olurlar (Bandura, 1993). Bandura'nın sosyal-bilişsel kuramına göre kişinin kendi deneyimleri, öz-yeterlik inançlarının oluşmasında en önemli kaynaktır. Bu nedenle ilk defa bir bilen eşliğinde deneyimlerin yaşanması büyük önem gerektirir. Korkulan faaliyetleri alt süreç adımlarına ayırmak ve her adımda başarıyı korku, kaygı gibi olumsuz duyguların oluşumuna sebep olmayacak şekilde gerçekleştirmek öz-yeterlik inancının oluşmasında veya yeniden kazandırılmasında etkili olabilir (Bandura, 1993).

Bandura'ya (1993) göre, etkililik algıları, bir bireyin potansiyel tehlikeleri görme ve bu tehlikeleri zihninde yorumlama biçimini de etkiler. Öcel, bu görüşü desteklemek üzere sorunu şu şekilde özetliyor: Çevrelerinin kontrol edilemez tehlikelerle dolu olduğuna inanan insanlar, içinde bulunduğu çevrelerini korkutucu ve tehlikeli olarak görürler. Bu insanlar kendi eksikliklerine odaklanır ve olası olmayan tehlikeli durumları abartırlar. Aynı stresli çevre koşulları altında, bu koşulları kontrol altına alabileceğine inanan kişiler sakin ve soğukkanlı kalabilirken, kişisel kontrollerinin dışında olduğuna inanan kişiler soğukkanlılıklarını koruyamazlar (Öcel, 2002).

1.7.4. Seçme İşlemi

Seçim prosedüründen önceki süreçlerde, yetkinlik tarafından teşvik edilen süreçlerdeki insanlar, çevresel ilişkiler kurmak ve bunları günlük yaşamlarında uygulamakla ilgilendiler. İnsanlar aslında içinde bulunduğu çevrenin ürünüdür. Dolayısıyla kişisel öz-yeterlik insanların yaşamlarını, rollerini ve yaşam tarzlarını da şekillendirmektedir. Farklı yaşam tarzları çevrelerine göre şekillenir. İnsanların savaşıma istekli oldukları faaliyetleri seçebilecekleri ve yönetebilecekleri bir ortamda değerlerini değerlendirirler. İnsanların yaptıkları seçimlerle, hayatlarında karşılaşacakları farklı ilgi alanları vb. sen yarat. Seçilen bir faktörün kişisel gelişim üzerinde doğrudan etkisi vardır. Düşük öz yeterliliğe sahip kişiler, bir tehdit olduklarına inandıkları için zor görevlerden çekinirler. Daha az çabalarlar ve ulaşacakları hedeflerin özlemini çekerler. Başarısızlık anında kolayca depresyona girerler. Yüksek düzeyde öz-yeterliliğe sahip olanlar, başarılarına başarı katarlar. Zor işleri hedef olarak görürler ve üstesinden gelerek başarılı olurlar. Bir

arıza durumunda hızlı bir şekilde toparlanırlar ve büyük bir güvenle durumu hemen kontrol altına alırlar. Bu tür davranışlar stresi azaltır ve depresyonu kolayca önler. Bu durum güçlü bir biçimde ortaya çıktığında öz-yeterlik insan işlevselliğini olumlu yönde etkiler (Arslanener, 2001).

İnsanlar yaşadığı çevrenin ürünleridir. Bu nedenle öz-yeterlik inançları kişilerin içinde bulundukları ortamları ve yapacakları eylemleri seçmelerinde etkilidir. Bireyler baş edemeyeceklerini düşündükleri şeylerden kaçınma eğilimindedir. Ancak belirli bir konudaki yetenek ve yeterliliklerine güvendiklerinde, ne kadar zor ya da meşakkatli olursa olsun o konuda bir seçenek seçmekte zorluk çekmezler (Bandura, 1993).

1.8. ÖĞRETMEN ÖZ-YETERLİLİĞİ

Bir öğretmenin bakış açısından bakıldığında öz-yeterlik, sınıfın gerektirdiği vazife ve yetkinlikleri yerine getirmek için bulunması gereken beceri, bilgi, nitelik ve tutumları kapsar. Öğretmen etkinliği, bireyin belirli bir görevi yerine getirmek için alıştırmalar ve etkinlikler düzenlerken ve yürütürken başarılı olacağına dair güvenidir. (Tschannen-Moran ve diğerleri, 2001). Ayrıca Tschannen-Moran ve Woolfolk Hoy (2001) öğretmen yeterliliği; Bu değerlendirmenin güçlü bir etkiye sahip olduğunu belirtiyorlar, çünkü öğretmenlerin anlama güçlüğü çeken veya motive olmayan öğrenciler de dahil olmak üzere öğrencilerin öğrenmesi açısından istenen ürünü üretme yeteneklerinin değerlendirilmesi öğretmenler tarafından değerlendiriliyor. Bu durumda sınıfta farklı düzey, yetenek, ilgi, tutum ve özelliklere sahip öğrencilerin öğrenme ve öğretme sürecinde farklı yollar izleyerek istenilen davranışı kazandıkları söylenebilir.

Düşük seviyede öz-yeterliğe sahip öğretmenler, kendi öğretim kurallarını belirler ve bunları kesinlikle öğrencilere benimsetir. Öğrenme-öğretme zarfında iyi performans göstermeyen öğrencileri görmemezlikten gelir ve başarıları yüksek olan öğrencilerle iletişim kurar. Öğrenme-öğretme etkinliklerini öğretmen odaklı hazırlar ve öğrencilerin isteklerini dikkate almaz. Öğrenciler ile olan iletişimi emirlere dayalı olduğu için iletişimde kopukluk yaşar. Öte yandan, öğrenme-öğretme sürecinde öz yeterliği yüksek olan öğretmenler, düşük performans gösteren ve düşük performans gösteren öğrenciler arasında ayırım yapmamakta ve öğrenme etkinliklerini öğrencilerin ilgi ve düzeylerine göre farklılaştırmaktadır. Öğretim karşılıklı güvene, anlayışa ve dersten has almaya dayalı

olduğu için öğretimdeki sorunları en aza çeker (Dolapçı ve Demirtaş, 2016). Öğretmenlerin öz-yeterlik beklentisinin öğrenci başarısını, öğrenci motivasyonunu ve öğrenci öz-yeterlik algılarını yordadığı ortaya çıkmıştır. Ayrıca öğretmenlerin özyeterliliği, öğretmenlerin öğretme hevesi, öğretmenlerin üst düzeyde özgüvenleri ve olumlu tutumları, öğretmenlerin yeni yöntemleri denemeye istekli olmaları, öğretmenlerin özveri ve azimleri, öğretmeye bağlılıkları, öğretmeni elde tutma ve düzenli ve pozitif bir okul ortamı ve sınıftaki önemli kararlar onların yeteneklerini etkiler (Dolapçı ve Demirtaş, 2016).

1.8.1. Beden Eğitimi Öğretmen Öz-yeterliliği

Beden eğitimi öğretmenlerinin öz yeterlikleri; Beden eğitimi öğretmeninden beklenen görev ve yetkinliklerini yerine getirmek için bir öğretmenin sahip olması gereken bilgi, beceri, anlayış ve davranışlardır (Ünlü, Sünbül ve Aydos. 2008).

Beden eğitimi öğretmenlerinin sınıfta kullandıkları etkinlikler, hazırladıkları egzersizler öğrencinin düzeyine, ilgi ve seviyelerine uygun olması, beden eğitimi ve uzmanlık alanındaki en son bilimsel haberleri yakından takip etmesi ve öğrencilerle iletişimi öz yeterlikleri ile alakalıdır. Bu nedenle beden eğitimi öğretmenlerinde öz-yeterlik düzeyi önem bir yer tutar. Öz yeterliliği yüksek beden eğitimi öğretmenlerinin öğrenci odaklı egzersizi ön planda tutarak, dersleri eğlenceli hale getirerek ve öğrencileri beden eğitimi, egzersiz, araştırma ve geliştirmeye teşvik ederek zamanı verimli kullanabilecekleri açıktır. Öte yandan öz yeterliliği düşük olan beden eğitimi öğretmenleri ise dersleri öğrencilerin ilgilerinden ziyade kendi ilgi ve yeteneklerine göre tasarlama, dersleri yalnızca belirli etkinliklere ayırma veya öğrencilerle iletişimden kaçınmak için dersleri boş tutma, sert ve Yaklaşımcı olma eğilimindedir. Öğretmen öz-yeterlik düzeyine ilişkin araştırmalar, öğretmen öz-yeterlik algılarının öğretmenlerin eğitim sürecindeki davranış, ilgi ve tutumları ile öğrenci performansı üzerindeki etkisini göstermektedir. Yaşına uygun kişilerin yetiştirilmesinden sorumlu olan öğretmenler, becerilerini geliştirmeli ve sınıfta uygulamalıdır. Öğretmen öz-yeterlik algılarının da yeniliklere açık olmaya ve uygulamaya katkı sağladığı bilinmektedir (Koç, 2015).

1.9. BİLİMSEL ARAŞTIRMA ÖZ-YETERLİLİĞİ

Bilimsel araştırma öz-yeterliği öğrenenlerin bilimsel araştırma kapsamına giren konuları araştırabilecek yeterliğe ne düzeyde sahip olduğuna ilişkin inancı olarak tanımlanmaktadır (İpek, Tekbıyık ve Ursavaş, 2010).

1.9.1. Bilimsel Araştırma

Araştırma; soru sorma, inceleme, değerlendirme, yorumlama ve karar verme gibi etkenleri içeren öğrenme ve bilgi edinme sürecidir (MEB, 2011). Türk Dil Kurumu'nun (TDK) tanımlamasına göre araştırma, gerçekleri ortaya çıkarmak, problemi çözümllemek ve elde edilen verileri arttırmak amacıyla bilimsel yöntem ve teorilerden yararlanılarak yapılan düzenli çalışmadır (TDK, 2016). Araştırma süreci ise sahip olunan bilgiye sürekli yenilerinin eklendiği sistematik bir süreçtir. Bu süreç bilgi temeline yenilik sağlamak, uygulamaları geliştirmek, problem durumlarına çözüm bulmak için gerçekleştirilir (Merriam, 2013).

Araştırma ve bilim birbirini tamamlayan iki temel kavramdır. Araştırmaların güvenilirliğini arttırma çalışmaları bilimsel araştırma kavramının oluşumu sağlanmıştır. Bir araştırmanın sonuçlarının geçerli ve güvenilir olabilmesi için bilimsel yöntemlerden olabildiğince çok yararlanılmalıdır. Araştırma planlı bir çalışmayı gerektirdiğinden deneyim, bilgi ve yetenek isteyen bilimsel çalışmadır. Bilimsel araştırmada uygun soru sormak son derece önemlidir. Bilimsel bir araştırma konusunun çözüme kavuşmasında bir sorgulama süreci gerektirdiğinden bir bilim insanının hangi soruyu soracağını bilmesi bu açıdan önemlidir (Akın, 2009). Öğrenme ve merak arzusıyla oluşan bir problem sorusu ile alakalı elde edilen bilgilerin incelenip değerlendirilmeye tabii tutulması, yorumlanarak bir sonuca varılmasına ve bu bilginin ortaya çıkarılması çabasına araştırma denir. Bilimsel araştırma ise; yeni bilgi elde etmeye yönelik belirli aşamaları, amacı ve yöntemi olan, bilgi üretme ya da toplama çabasıdır (MEB, 2011).

Bilimsel araştırma çalışmalarının üniversitelerin işlevleri arasına girmesi, ilk olarak Almanya'da 1810 yılında Wilhelm von Humboldt'un ve Alman idealistlerce yapılan Berlin Üniversitesinin etkinlikleri ile olmuştur (Kara kütük, 2002). Üniversiteler, akademisyenlerden ders vermelerinin yanı sıra araştırma yapma ve araştırma sonuçlarının eğitim camiasıyla paylaşmalarını beklemektedir. Eğitimciler tarafından oluşturulan bu

araştırmalar, bilimin ilerlemesinde katkıda bulunmaktadır (Odabaşı ve diğerleri, 2010). Bilimsel araştırma uzmanlık gerektiren ve sistematik bir şekilde ilerleyen bir beceridir. Bilimsel araştırmanın amacının var olan sorunun ya da araştırılacak problemin tanımlanması, problemin neden ve sonuçlarını ilişkilendirmesi ardından kontrollü ve sistematik bir süreçten geçerek verimli sonuçlar elde etmek gerektiğini söylemektedir. Bilimsel araştırma, bilim insanlarının bilgiyi üretme ve problemi neticelendirme sürecini kapsamaktadır. Tüm bu bilgiler ışığında bilimsel araştırmayı belirli aşamalardan geçerek sorunu sistematik bir şekilde çözüme kavuşturma ve güvenilir sonuçlar elde etme süreci olarak tanımlayabiliriz. Üst düzey beceri isteyen bilimsel araştırma için sekiz özellik belirlenmiştir (Schwarzer ve Fuchs, 2005). Bu özellikler aşağıdaki gibidir:

1. Bilimsel araştırmalar her zaman bir problemle başlar ve bilimsel araştırmaların bir hipotezi test etmesi zorunlu değildir: Bilimsel araştırmalar bir sorunu bir problemi çözmek için ele alınır. Bu yüzden bilimsel araştırmanın başlaması için ortada çözülmesi gereken bir problemin var olması gerekmektedir. Problemi fark edebilmek için bilinçli ve bilimsel bir biçimde gözlem yapılmalıdır. Bu nedenle bilimsel araştırmalar her zaman problemle başlar ancak bilimsel araştırmaların bir hipotezi test etme zorunluluğu yoktur.
2. Bilimsel araştırmaların belirli bir yöntemi ve basamakları yoktur: Bilimsel araştırmalar sorun olarak tek bir bölüm ile sınırlı değildir. Bu yüzden bilimsel araştırmalar tek bir yöntemle ele alınmaz. Konu alanları çoğaldıkça problemin çözülmesi için uygulanması gereken yöntemler de farklılık gösterir. Bu yüzden seçilen probleme göre farklı yöntemlerin kullanılması bilimsel bilginin de çeşitlenmesini ve üretilmesini sağlar.
3. Araştırma süreci sorulan sorularla yönlendirilir: Bilimsel araştırmaların ana temelinde sorgulama ve araştırma becerisi vardır. Sorgulama yeteneği olmayan bir birey sorunu hissedemez. Bundan dolayı bilimsel araştırma soru ile başlayan ve de doğru soruları sorarak etkili yöntemleri seçebilme sürecidir.
4. Araştırmalarında aynı yöntemleri takip eden bilim insanları aynı sonuçları elde edemeyebilirler: Bilimsel araştırma yapacak her bireyin araştırmalarına başlamadan önce sahip olduğu ön bilgiler birbirinden farklıdır. Bu yüzden bilimsel araştırma sürecinde aynı yöntemleri kullanmak her zaman aynı yanıtları vermeyebilir. Bilim insanının verileri yorumlama şekli, süreç içerisindeki soru sorma yetenekleri gibi faktörler sonuçların da farklı olmasına neden olabilmektedir.

5. Araştırma süreci sonucu etkileyebilir: Araştırma sürecinde bilgi ve veri toplama sürekli olarak devam etmektedir. Bu yüzden edinilen bilgiler, toplanan verilerin doğru bağlantılar kurularak analiz edilmesi gerekmektedir. Bu yüzden araştırma sürecinde kurulan bağlamlar sonuçların etkililiğini değiştiren faktörlerden biridir.

6. Çalışmanın sonucu toplanan verilerle tutarlı olmalıdır: Araştırma sürecinde sonuçların bilimsel dayanağı elde edilen verilerdir. Veriler ile sonuçların birbirleriyle tutarlı olmaması araştırmanın geçerli ve güvenilir olmasını engeller. Bu sebeple elde edilen veriler sonuçları desteklemelidir.

7. Bilimsel veriler bilimsel kanıtlarla aynı değildir: Bilimsel araştırma sürecinde elde edilen veriler analiz edildiğin kanıtlara dönüşür. Bu sebeple veriler gözlem sürecinde ortaya çıkarken kanıtlar ise verilerin analizi sonucu oluşmaktadır.

8. Açıklamalar toplanan verilerin ve mevcut bilgilerin birleştirilmesiyle oluşturulur: Literatür tarama aşaması, bilimsel araştırma sürecinde süreç boyu devam etmektedir. Sadece verilerin toplanıp analiz edilmesi etkili sonuç elde etmeye yetmeyecektir. Literatür taraması sonucu önceki çalışmalardan analiz edilen bilgilerle mevcut durumda edinilen yeni bilgilerin karşılaştırılması sonucu açıklama yapılmalıdır.

Bilimsel araştırmaların, çoğu araştırmacı tarafından kabul edilen bazı özellikleri şu şekilde ifade edilmektedir (Karasar, 2006) .

- *“Bilimsel araştırma var olan probleme ya da soruna çözüm önerisi getirmeye yönelik sistematik, tarafsız çalışmalar sürecidir.*
- *Bilimsel araştırmalar ile daha önce ortaya konulan bilimsel bilgilerden hareket ederek alan yazında bulunmayan, doğruluğu test edilmiş ve sistemli bir şekilde yeni bir bilgiye ulaşmaya çalışılır.*
- *Bilimsel araştırmalar yeniliklere açıktır. Yeni bilgiler ya da belirlenen değişkenler; ölçülebilir, gözlemlenebilir olmalı ve araştırma tekrarlanabilmelidir.*
- *Bilimsel araştırmada bilimsel kanılar ve duygusal yaklaşımlardan ziyade bilimsel dayanağı olan ortak ölçütler dikkate alınmaktadır.*
- *Bilimsel araştırma tarafsız ve tüm eleştirilere açıktır.*
- *Bilimsel araştırmada elde edilen verilerin belli bir sistem bütünlüğünde yayımlanması zorunludur. Yorumsuz araştırma eksiktir, tamamlanmamıştır ve kendi başların problemlere çözüm getirmezler.*

- *Bilimsel araştırma bir uzmanlık işi olduğu için, yöntem ve tekniklerini bilmek gereklidir.*
- *Bilimsel araştırma, doğal olaylar ve olgular arası ilişkiler sistemini ortaya koyar.*
- *Bilimsel araştırmada olabildiğince sayılarla ifade edilebilen veriler toplanır ve sonuçlarda sayılarla ifade edilmeye çalışılır.”*

1.9.2. Bilimsel Araştırma Yöntemleri

Yıldırım (2010) tarafından bilimsel yöntem “olgusal süreç (betimleme)” ve kuramsal süreç (açıklama)” olmak üzere ikiye ayırmıştır. Pozitif, nesnel ve kanıtlara dayalı bilgiye olgusal süreç denir. Olgusal süreç bilimsel araştırmalarda iki bölümden meydana gelir. Birinci bölüm verileri tespit etmek, araştırmanın temasını, hedef, gruplandırmak ve kaydetme aşamalarından oluşur. “ölçme, gözlem, deney ”gibi yöntemler Olgusal süreç bölümünde uygulanmaktadır. Betimlenen olguları, olgular arasındaki ilişkileri ve genellemelere açıklık getirmek için kuramsal süreç kullanılır (Yıldırım ve İlhan, 2010). Fraenkel ve Wallen, (2009) güvenilirliği ve geçerliliği tespit edilmiş bilgiye ulaşabilmek için bilimsel yöntem kullanarak beş faktörün olması gerektiğini ifade etmiştir. Birinci faktör sorunun farkına varılması, ikinci faktör problemin tanımlanması (odak oluşturma); üçüncü faktör, çözüme ilişkin bilgi arama (veri toplama); dördüncü faktör, elde edilen yeni bilgilerin gruplandırılması (analiz edilmesi); beşinci faktör ise bu sonuçların değerlendirilmesidir (Fraenkel ve Wallen, 2009). Llewellyn, (2002) Bilimsel araştırmaların problemin fark edilmesi ve belirlenmesi ile başlayan araştırma süreci ile; yöntemlerin belirlenmesini ve araştırma basamakları doğrultusunda araştırmanın yürütülmesini, verilerin toplanmasını, verilerin işlenmesini, bulgulardan yola çıkarak soruna ilişkin çözüm oluşturacak öneri ve sonuçların geliştirilmesini, sonuç ve sürecin sözlü ve yazılı belgeler ile korunması olmak üzere en spesifik özelliklerinden biri birbirini izleyen belirli aşamalardan oluştuğunu ifade etmiştir (Llewellyn, 2002).

1.9.3. Bilimsel Araştırmalarda Öz-yeterlilik

Senemoğlu (2013) öz-yeterliği, kişilerin sorunlarla mücadele etme de başarılı olma kabiliyetlerini öğrenme olarak tanımlamıştır. Öz yeterlilik sosyal bilişsel kuramların önemli görüşlerinden biridir. Montcalm, (1999) bireylerin hayatı boyunca davranışsal ve sosyal yeteneklerini hangi seviyede yapabileceği bağlamında öz yeterliliği kişilerin kendi yargıları olarak tanımlamıştır. Bandura (1997) tarafından kişisel tavırların belirtilmesinde bilinmesi gereken bir kavram olarak tavsiye edilen öz-yeterlik, bireyin devam eden sorunlarını ve görevlerini elde ettikleri başarı ve çevresel faktörlerin etkisiyle gerçekleştirebilme inançları olarak vurgulanmıştır (Golightly, 2007).

Bireylerin kendi güçleri ile herhangi bir görevi ortaya koyabilmeleri için kendi yeteneklerini kullanmalarına öz yeterlilik denir. Bard ve diğerleri (2000) kişinin kendinde gördüğü güç ve kabiliyetinin tesiriyle bilimsel araştırma süreci içerisinde gösterdiği çaba ve performansını etkileyen bir inanç olarak araştırma öz yeterliliğinin önemini belirtmiştir (Bard ve ark., 2000). Montcalm (1999) araştırma öz yeterliliğini, bireylerin ihtiyaç duydukları bir mesele hakkında araştırma gerçekleştirebilmeleri bağlamında kendilerine olan inançlarını ortaya çıkarma şekli olarak ifade etmişlerdir. Bireyin herhangi bir araştırma sürecini devamlı yapabileceğine olan inanç, düşünce ve motivasyonu bireyin araştırma süreci içerisinde kendi motivasyon ve gücünü etkilediğini ortaya koymuştur (Bard ve diğerleri, 2000). Tuncer ve Özüt (2012) yaptıkları çalışmada bireylerin içsel unsurlarının ile yakından ilişkisi olan öz yeterliliğin, kişilerin karşılaştıkları sorunların çözümlenmesinde önemli bir yere sahip olduğunu vurgulamışlardır. Literatür incelendiğinde çalışmalar, öğretmenlerin hakim oldukları öz yeterlilik inançları bireylerin motivasyon ve performansları üzerinde tesir ettiğini göstermektedir (Eshach, 2003). Hemmings ve Kay (2010) araştırma öz yeterliliği fazla olan bireylerin araştırma süreci içerisinde verimlerinin daha fazla olduğu araştırma öz yeterliliği az olan bireylerde ise araştırma verimlerinin düşük olduğu ve buna göre bilimsel araştırma öz yeterlilik ile bilimsel araştırma arasında anlamlı seviyede ve pozitif bir ilişkinin olduğunu vurgulamışlardır. Lane ve diğerleri, (2004) uzun süreli ve zor hedefler belirleyen kişilerin daha fazla öz yeterlilik inancına sahip olduklarını düşük öz yeterliliğe sahip bireylerin sıkıntılı süreçler olmadığı sürece eyleme geçmelerinin zor olduklarını ve bireysel

sorumluluklarını erteleme isteğinde olduklarını ifade etmişlerdir (Lane ve diğerleri, 2004).

Bilimsel açıdan bakıldığında bireylerin araştırma yapacakları faaliyetleri düzenlemede kendini yeterli düzeyde gören kişiler üstün akademik öz-yeterlik bilinçlerini geliştirdikleri, bununla beraber üstün akademik etkinliğe sahip oldukları belirtilmiştir (Zimmerman ve diğerleri, 1992). Öz-yeterlik algısı, öğrenci merkezli öğrenme yaklaşımlarının yayılmasıyla öğrenme faaliyetlerinin bireyler açısından durumunu betimleme noktasında da büyük öneme sahip olduğu, bu açıdan bakıldığında öz-yeterlik algısının kişinin öğrenmesinde etkili olduğu belirtilmektedir. (Tuncer ve Tanaş, 2011). Aşkar ve Umay (2011) göre öz-yeterlik algısı üstün olan kişilerin, bir işi başarmak için yüksek efor sarf ettiklerini, olumsuzluklarla karşılaştıklarında kolay pes etmediklerini, inançlı ve sabırlı olduklarını belirtmişlerdir. Benzer şekilde Oğuz (2012) öğretmen adaylarının öz-yeterlik inançlarının belirlenmesi ve öz-yeterlik inançlarının geliştirilmesini sağlayacak yaşantıların düzenlenmesinin yaşam boyunca önem taşıdığına vurgulamıştır. Bu noktada öz-yeterlik kavramı eğitim ve öğretimde üzerinde durulması gereken önemli yetkinliklerden biri olarak ortaya çıkmaktadır. Bilimsel yönden öz-yeterliği yüksek olan öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine dair tutumlarında değişiklik olabilir. Zengin bir öğrenme etkinliği için diğer değişkenler gibi eğitimde öz-yeterlik kavramının dikkate alınması gerekir (Tuncer ve Bahadır, 2018).

Kişilerin kabiliyetlerini etkileyen faktörler, bireysel unsurlar, araştırmayı öğrenme, çeşitli zihinsel özellikleri barındıran sosyal-bilişsel durumlar bilimsel araştırma süreci içerisinde yer alır Literatür incelendiğinde kişilerin araştırma becerilerini istekli olma, faaliyet kapasitesi ve süreklilik gibi durumları sosyal bilişsel faktörler alanında yer alan öz yeterlilik ve yaklaşım gibi duyuşsal özellikler etkilemektedir (Bard ve ark., 2000). Montcalm, (1999) incelediği araştırmada kişilerin bilimsel araştırma sürecinde yaşadıkları negatif inanç ve yaklaşımların yaşanması durumunda kişilerin zaman, maliyet, metod vb. faktörlerde yüksek düzeyde problem yaşandığını ortaya koymuştur. Buna göre bilimsel araştırma sürecinde uygulamaya dair kabiliyetlere sahip olmayan kişilerin istenilen hedeflere ulaşma anlamında beklenmedik zorluklarla karşılaşılacağı söylemiştir (Kart ve Gelbal, 2014). Dolayısıyla Sağdıç ve diğerleri, (2017) yaptıkları çalışmada uygulama alanında yeterli bilgiye sahip olmayan lisansüstünde eğitimine

devam eden öğrencilerin bilimsel araştırma sürecine dair bilgi, yöntem ve teknikler bakımından problem yaşadıklarını tespit etmişlerdir (Sağdıç ve diğerleri, 2017).

1.9.4 Bilimsel Araştırmalarda Tutum

Sosyal psikologlar Tutum kavramını çeşitli yönlerine dikkat çekerek farklı kuramsal yaklaşımlar doğrultusunda bilimsel araştırmalar üzerinde önemli etkisi olduğunu düşünerek tanımlar yapmışlardır (Çakmak, 2016). Bilişsel, duygusal ve davranışsal öğeler Güçlü ve yerleşmiş tutumlarda bulunmaktadır. Yetersiz bazı tutumlarda davranışsal faktör çok zayıf kalabilmektedir. Kişilerin hedeflerine ulaşabilmeleri için yapacağı çeşitli hareket ve bu hareketler sonucunda sahip olmak istediği netice, bütün bilimsel araştırma süreçlerini öğrenme durumlarına, insanların kişilik özellikleri bağlamında pozitif tutum takınması gerekmektedir (Feldman 1993).

Bilimsel tutumlara hakim olan kişiler önyargılardan uzak olan, eleştirel yeteneklere sahip araştırmacı yapıdadırlar. Kişi çevresindeki sorunlara çözüm getirme hevesinde olup bu doğrultuda çözüm gerektiren olumlu düşünce ve davranış isteği içinde olmalıdır. Ulaştığı çözümü eleştirecek bireylerin düşüncelerine değer vererek uygulamaya ve anlamaya gayret eder. Böylece bilimsel tutumlar, kişinin gelişimini devam ettirerek başarılı olmasını sağlıyaktır (Demirbaş ve Yağbasan, 2006).

1.9.5. Eğitimde Bilimsel Araştırmalara Yönelik Tutum

Çağımız eğitim düzenineğin temel amaçları, bilgi meydana getiren, meydana getirdiği bilgiyi bölüşen, araştırmacı, bilimsel tutum ve davranışlara hakim olan kişilerin yetiştirilmesini hedeflemiştir (Büyüköztürk, 1999). Araştırmanın ve bilginin merkezi olan üniversitelerin bilimsel tutumlar bağlamında bilgi ve becerisine hakim olan kişiler yetiştirmede önemli görevler düşmektedir. Üniversitelerin, eğitim faaliyetlerini uygulaması, yaşamını sürdürdüğü toplumun farklı alanlarda ihtiyaç duyduğu görevleri yerine getirmenin yanı sıra araştırma yapmaya liderlik etmesidir. Araştırma eğitimi; kişilere bilimsel tutum ve araştırma kapsamında becerileri kazandırarak birey ve toplumda araştırma bilinci oluşturmayı amaçlayan bir eğitimidir (Taşdemir ve Taşdemir, 2011).

Araştırma eğitimiyle beraber kişilere, bilimsel yöntem ve teknikleri ile ilgili bilgi ve becerinin yanında, olumlu tutum, davranış ve inanç kazandırılmasının da gerekliliği belirtilmiştir. (Büyüköztürk, 1996). Uygulamadaki programların seviyesine bağlı olarak eğitim- öğretim faaliyetlerini gerçekleştiren eğitim kurumları bu nitelikleri kazandırmayı hedeflemiştir. Bilimsel araştırma tutumunu, eğitim düzeneği içerisinde öğrenen bireyleri eğitmekle sorumlu kişiler öğretmenlerdir. Günümüzde öğretmenlerin bilimsel araştırmalara yönelik yeterli bilgi ve becerilere sahip olumlu tutumlar geliştirmesi, bir ihtiyaç olarak bilinmektedir (Korkmaz, Şahin ve Yeşil, 2011).

Nitel ve nicel araştırma yöntemleri olmak üzere bilimsel araştırma yöntemleri iki şekilde ortaya çıkmıştır. Hafdahl (2004) tarafından yapılan bir araştırmada, Çeşitli alanlardaki öğrencilerin bilimsel araştırma yöntemleri dersine yönelik olumsuz tutumlarının olması, yeterli seviyede matematik alt yapısının olmamasından kaynaklı olduğunu ayrıca katılımcıların istatistik kaygısının olduğu tespit etmiştir.

“Yaşar (2014) göre lisans öğrencilerinin geçmiş eğitim yaşantılarında sayısal derslerle ilgili öğrenme düzeyleri yetersiz kaldığından, sayısal dersleri alma mevzusunda isteksiz oldukları belirtmiştir. Bilhassa sosyal bilimler alanında eğitimlerini devam ettiren öğrenciler, sayısal temaların yoğun olarak yer aldığı “Bilimsel Araştırma Yöntemleri” dersini zorunlu olmadıkça sayısal ders almaktan mümkün olduğunca kaçınmaktadırlar. Dolayısıyla nicel araştırmalarda elde edilen verilerin analizinde, hipotezlerin kurulum aşamasında, karışık yapıya sahip istatistiksel yöntemlerin kullanılması gerektiğinde, yeterli düzeyde matematik ya da istatistik bilgisine sahip olmayan öğrenciler öğrenme güçlükleri çekmektedir. Bu durum, öğrencilerin merak, kaygı ve araştırmaya yönelik tutumlarını olumsuz yönde etkilemektedir (Bauman, 2004). Çoğu öğrencinin bilimsel araştırma yöntemleri dersinde düşük yeterlik derecesine sahip olduğu saptanırken (Bard ve ark., 2000) benzer şekilde öğrencilerin araştırma faaliyetlerine katılım güdülerinin çok düşük düzeyde olduğu belirlenmiştir (Bauman ve ark., 2002).

Ülkemizde bilimsel araştırma dersine yönelik araştırmalarda, bilimsel araştırma eğitime yönelik eksikliklerin, problemlerinin ve sıkıntıların olduğu belirtilmiştir (Saracaloğlu ve diğerleri, 2005). Gelecek nesillerin bilimsel bilgiyi kazandırması istenen öğretmen adaylarının ve öğretmenlerin bilimsel araştırmalara yönelik olumsuz tutumlara sahip oldukları yapılan araştırmalarda belirtilmiştir (Öztürk, 2010) .

Bilimsel araştırma sürecine yönelik kazandırmak istenen bilgi, beceri ve yeterlikler, uygulamada eksik kaldığı sürece beklenen katkı ve kolaylığı sağlayamadığı aşıkardır (Kart ve Gelbal, 2014). Aynı şekilde öğretim programlarının da içerik, teknik ve düzey bakımından gereksinimi karşılama konusunda yetersiz olması amaçlanan kalite ve nitelikte araştırmacı yetiştirilememesine ve üstelik olumsuz tutum, inanç ve durumların ortaya çıkmasına sebep olmaktadır (Saracaloğlu, 2008). Literatürde bu hususlardan kaynaklanan nedenlerle lisansüstü eğitime devam eden öğrencilerin bilimsel araştırma sürecine dair bilgi, yöntem ve teknikler konusunda problem yaşadığını belirten birçok araştırma bulunmaktadır (Sağdıç ve diğerleri, 2017). Bu tür araştırmalar, lisans ve lisansüstü düzeydeki öğrencilerinin bilimsel araştırma yeterlik düzeylerinin farklılaştığını, bilimsel araştırma eğitiminin farklı değişkenler bakımından yetersiz olduğuna yönelik sonuçları ortaya koymaktadır (Altıok ve diğerleri, 2018)''.

2. BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde; araştırmanın modeli, araştırma grubu, verilerin toplanması, veri toplama araçları ve verilerin analizi sürecinde yapılan işlemler hakkında bilgiler yer almaktadır.

2.1. ARAŞTIRMA MODELİ

Beden Eğitimi Öğretmenlerinin bilimsel araştırma öz yeterlilik düzeyleri ile çeşitli demografik değişkenler arasındaki ilişkilerin incelenmesini amaçlayan bu çalışmada, betimsel araştırma yöntemi içerisinde sıklıkla kullanılan nicel araştırma desenlerinden ilişkisel tarama (survey) modeli kullanılmıştır. Nicel araştırmalar ile genelleştirilebilir sonuçlar üretilir, farklı gruplar arasında farklılaştırma yapılabilir, kuramların doğruluk derecesi tespit edilir ve bu belirli bir yapı içindeki ilişkilerin incelenmesine yarar sağlar (Kafadar ve diğ., 2014). Bu nedenle araştırma nicel araştırma yaklaşımı kapsamında tasarlanmıştır.

2.2. ARAŞTIRMA GRUBU

Araştırmanın evrenini 2022-2023 eğitim-öğretim yılında Ağrı ve Van il ve ilçelerinde Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı Beden Eğitimi Öğretmenleri oluşturmaktadır. Ağrı ve Van il ve ilçelerinde görev yapan 190 kadın ve 160 erkek olmak üzere toplam 350 beden eğitimi öğretmenin tamamına ulaşılmıştır. Beden Eğitimi Öğretmenlerine uygulanan ölçeklerin 342 tanesi geriye dönmüştür. Araştırmacı tarafından toplanan ölçekler, kontrol edilerek eksik ve hatalı doldurulanlar değerlendirme kapsamı dışında tutulmuştur. Bu incelemeler neticesinde

Ağrı ve Van il ve ilçelerinde görev yapan 186 (% 53,9) kadın ve 156 (45,2) erkek olmak üzere toplam 342 kişi değerlendirmeye uygun görülmüştür.

2. 3. VERİLERİN TOPLANMASI

Araştırmada veri toplama aracı olarak anket yöntemi uygulanmıştır. Nicel araştırma içerisinde yer alan ilişkisel tarama (survey) yönteminde sıklıkla yararlanılan veri toplama aracı ankettir (Frankfort ve Nachmias; Nachmias, 1996). Anket yöntemi aynı soru grubunun çok sayıdaki bireye, e-posta, telefon yoluyla ya da bizzat kendisine sorulmasını içerir (Büyüköztürk, 2012). Anketlerin uygulanma aşamasından önce, Ağrı ve Van il Eğitim Müdürlüğü’nden uygulama yapmaya ilişkin yasal izinler (EK.1) alınarak örnekleme de yer alan beden eğitimi öğretmenlerine kapalı zarflar içerisinde araştırmacı tarafından okullara elden dağıtılmıştır. Uygulamada gönüllülük esasına bağlı kalınmıştır.

2. 3. 1. Veri Toplama Araçları

Araştırmada Beden Eğitimi Öğretmenlerine, araştırmacı tarafından geliştirilen "Kişisel Bilgi Formu" ve Akçöltekin, (2019) tarafından geliştirilen “Bilimsel Araştırmalara Yönelik Öğretmen Öz Yeterlilik Ölçeği” uygulanmıştır.

2. 3. 1. 1. Kişisel Bilgi Formu

Uzman kişi görüşü de alınarak araştırmacı tarafından hazırlanan kişisel bilgi formunda mesleki deneyim, yaş, cinsiyet, eğitim düzeyi, ikamet ettiği yer ve medeni durum ile ilgili bilgi toplamaya yönelik sorulara yer verilmiştir.

2. 3. 1. 2. Bilimsel Araştırmalara Yönelik Öğretmen Öz-yeterlilik Ölçeği

Araştırmada öncelikle “Bilimsel Araştırma Öz Yeterlilik Ölçeği” nin geliştirilmesi aşamasında araştırmaya dahil edilmeyen ve aynı coğrafi bölgede yer alan gerek şehir olanakları gerekse okul olanakları araştırmanın yapılacağı il ile denk olan farklı bir şehirde ilkök, ortaokul ve liselerde görev yapan 318 öğretmenden açılımlayıcı faktör analizi için veri toplanmıştır.

“Akçöltekin, (2019) tarafından geliştirilen “Bilimsel Araştırma Öz-yeterlilik Ölçeği”, 5’li likert tipinde 37 madde ve 6 faktörlü bir yapıdadır. Hazırlanan 48 maddelik deneme

formunun öğretmenlere uygulanmasının ardından ölçeğin yapı geçerliğinin belirlenmesi için açıklayıcı faktör analizi yapılmıştır. Açıklayıcı faktör analizi sonunda, madde toplam korelasyon değeri 0.40 ve üzerindeki maddeler ölçekte kalırken 0,40 değerinin altında olan maddeler ve binişik durumdaki maddeler ölçekten çıkarılmıştır. Yapılan analiz sonucu 37 maddenin faktör yük değerinin 0.40 ve üzerinde olduğu tespit edilmiş, ancak on bir (6, 7, 24, 10, 17, 18, 31, 32, 46, 38 ve 44) maddenin 0.40 eşik değerinin altında kaldığı ve bazı maddelerin binişik olduğu tespit edildiğinden dolayı bu maddeler ölçekten çıkarılmıştır.

Geliştirilen ölçek 5’li likert tipinde 37 madde ve 6 faktörlü bir yapıda olduğu belirlenmiştir. Ölçeğin birinci faktörü “Raporlaştırma” 7 madde (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7), ikinci faktör “Veri Analizi” 6 madde (8, 9, 10, 11, 12, 13), üçüncü faktör “Literatür Tarama” 7 madde (14, 15, 16, 17, 18,19, 20), dördüncü faktör “Yöntem” 6 madde (21, 22, 23,24, 25, 26), beşinci faktör “Hipotez(ler)i Belirleme” 5 madde (27, 28, 29, 30, 31) ve son olarak “Problemi Tanımlama” 6 madde (32, 33, 34, 35, 36, 37)’den oluşmaktadır. Ölçeğin geneline ait cronbach alpha güvenirlik katsayısı 0,95 olarak hesaplanmışken faktörlerin güvenirlik katsayısı ise sırası ile 0,92; 0,81; 0,89; 0,89; 0,88 ve 0,86 olarak hesaplanmıştır.

2. 3. 1. Verilerin Analizi

Anketlerin uygulanması sonucunda elde edilen veriler, SPSS (Statistical Package for Social Sciences) 25.0 paket programında analiz edilmek için bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Verilerin analizi için tanımlayıcı istatistik metotlarından (Sayı, Yüzde, Ortalama ve Standart Sapma) kullanılmıştır. Bağımsız değişkenler ile t-testi ve niceliksel verileri karşılaştırmada Tek Yönlü MANOVA Analizi yapılmış ve istatistikî anlamda $P < 0.05$ anlamlılık düzeyi belirlenmiştir. Farklılığa neden olan grupların belirlenmesinde ise Post-Hoc Testlerin-den biri olan Tukey testi kullanılmıştır.

3. BÖLÜM

BULGULAR

Bu bölümde, araştırmanın amacı doğrultusunda belirlenen problem ve alt problemlere ilişkin elde edilen sonuçlar sırasıyla tablolastırılmış ve araştırma grubu ile ilgili tanımlayıcı bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 1. Demografik Değişkenlere İlişkin Tanımlayıcı Bilgiler

Değişkenler		n	%
Cinsiyet	Kadın	186	53,9
	Erkek	156	45,2
Medeni Durum	Evli	176	51,0
	Bekâr	166	48,1
Yaş	26-34 yaş	79	22,9
	35-43 yaş	137	39,7
	44-52 yaş	69	20,0
	53-61 yaş üzeri	57	16,5
İkamet Ettiği Yer	Köy	218	63,2
	İlçe	98	28,4
	İl	26	7,5
Mesleki Deneyim	1-10 yıl	40	11,6
	11-15 yıl	112	32,5
	16-25 yıl	117	33,9
	26 ve üzeri	73	21,2
Eğitim Düzeyi	Lisans	228	66,1
	Yüksek lisans	73	21,2
	Doktora	41	11,9

Araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerine ilişkin tanımlayıcı istatistik bulguları Tablo 1’de özetlenmektedir. Tabloda görüldüğü gibi araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin 186 (% 53,9)’sının kadın, 156 (%45,2)’sının erkek olduğu; 176 (%51,0)’sının evli, 166 (%48,1) ‘sının bekâr; 79 (%22,9)’unun 26-34 yaş, 137 (%39,7)’sinin 35-43 yaş, 69 (%20,0)’unun 44-52 yaş, 57 (%16,5)’sinin 53-61 yaş üzeri olduğu; 218 (%63-2)’inin köy, 98 (%28,4)’inin ilçe, 26 (%7,5)’sının il de ikamet ettiği; 40 (%11,6)’ının 1-10 yıl, 112 (%32,5)’sinin 11-15 yıl, 117 (%33,9)’sinin 16-25 yıl, 73 (%21,2)’ünün 26 yıl ve üzeri mesleki deneyime sahip olduğu; 228 (%66,1)’inin lisan, 73 (%21,2)’ünün yüksek lisans, 41 (%11,9)’inin doktora eğitimi aldığı tespit edilmiştir.

Tablo 2. Katılımcıların Cinsiyet Değişkenine Göre Bilimsel Araştırma Öz Yeterlilik Alt Boyutları İle İlgili T Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	Ss	T	p
Raporlaştırma	Kadın	186	2,4386	,48132	7,895	,000*
	Erkek	156	2,0668	,36877		
Veri analizi	Kadın	186	2,5690	,50480	10,170	,000*
	Erkek	156	2,0075	,51304		
Literatür tarama	Kadın	186	2,3441	,41096	11,341	,000*
	Erkek	156	1,8205	,44170		
Yöntem	Kadın	186	2,3306	,48350	12,555	,000*
	Erkek	156	1,6998	,43684		
Hipotezleri belirleme	Kadın	186	2,3581	,35131	9,786	,000*
	Erkek	156	1,8974	,51481		
Problemi tanımlama	Kadın	186	2,3925	,41888	7,673	,000*
	Erkek	156	2,0053	,51411		

*P<0,05

Bağımsız t testi sonucunda elde edilen bulguların özetlendiği Tablo 2’ de görüldüğü gibi, bilimsel araştırma öz yeterlilik alt boyutlarının tümü olan “raporlaştırma” ($t=7,895$; $p<,05$), “veri analizi”, ($t=10,170$; $p<,05$), “literatür tarama” ($t=11,341$; $p<,05$), “yöntem” ($t=12,555$; $p<,05$), “hipotezleri belirleme” ($t=9,786$; $p<,05$), “problemi tanımlama” ($t=7,673$; $p<,05$) ile cinsiyet değişkeni açısından anlamlı farklılıklar vardır. Bu farkın hangi grubun lehine olduğunu tespit etmek için bilimsel araştırma öz yeterlilik alt boyut puan ortalamalarına bakıldığında “raporlaştırma” [erkek ($X= 2,0668$) [kadın ($X= 2,4386$)] ; “veri analizi” [erkek ($X= 2,0075$) [kadın ($X= 2,5690$)] ; “literatür tarama” [erkek ($X= 1,8205$) [kadın ($X= 2,3441$)]]; “yöntem” [erkek ($X= 1,6998$) [kadın ($X= 2,3306$)]]; “hipotezleri belirleme” [erkek ($X= 1,8974$) [kadın ($X= 2,3581$)]]; “problemi tanımlama” [erkek ($X= 2,0053$) [kadın ($X= 2,3925$)]]; kadınların puanlarının erkeklerin puanlarından yüksek olduğu bulunmuştur.

Tablo 3. Katılımcıların Medeni Durum Değişkenine Göre Bilimsel Araştırma Öz Yeterlilik Alt Boyutları İle İlgili T Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Medeni durum	N	$\bar{X}$	Ss	t	P
Raporlaştırma	Evli	176	2,1705	,38657	-4,074	,000*
	Bekâr	166	2,3735	,52792		
Veri analizi	Evli	176	2,4991	,36667	6,469	,000*
	Bekâr	166	2,1155	,69016		
Literatür tarama	Evli	176	2,1705	,38657	2,509	,013*
	Bekâr	166	2,0361	,58800		
Yöntem	Evli	176	2,0095	,34167	-1,139	,256
	Bekâr	166	2,0783	,72094		
Hipotezleri belirleme	Evli	176	2,3716	,35823	9,832	,000*
	Bekâr	166	1,9108	,50043		
Problemi tanımlama	Evli	176	2,4991	,36667	13,161	,000*
	Bekâr	166	1,9157	,45087		

*P<0,05

Tablo 3 incelendiğinde katılımcıların bilimsel araştırma öz yeterlilik alt boyutlarının medeni durum değişkenine göre “raporlaştırma” ($t=-4,074$; $p<,05$), bekâr; “veri analizi”, ($t=6,469$; $p<,05$), evli; “literatür tarama” ($t=2,509$; $p<,05$), evli; “hipotezleri belirleme” ($t=9,832$; $p<,05$), evli; “problemi tanımlama” ($t=13,161$; $p<,05$) evli olan beden eğitimi öğretmenlerinin lehine anlamlı fark bulunmuştur. Bilimsel araştırma öz yeterlilik alt boyutu olan “yöntem” ($t=-1,139$; $p>,05$), ile katılımcıların medeni durum değişkeni arasında anlamlı bir farkın olmadığı belirlenmiştir.

Buna göre raporlaştırma alt boyutunda bekâr katılımcıların ($X=2,3735$) bilimsel araştırma öz yeterliliklerinin evli katılımcılardan ($X=2,1705$) anlamlı düzeyde yüksek olduğu belirlenmiştir. Veri analizi alt boyutunda evli katılımcıların ($X=2,4991$) bilimsel araştırma öz yeterliliklerinin bekâr katılımcılardan ($X=2,1155$) anlamlı düzeyde yüksek olduğu belirlenmiştir. Literatür tarama alt boyutunda evli katılımcıların ($X=2,1705$) bilimsel araştırma öz yeterliliklerinin bekâr katılımcılardan ($X=2,0361$) anlamlı düzeyde yüksek olduğu belirlenmiştir. Literatür tarama alt boyutunda evli katılımcıların ($X=2,3716$) bilimsel araştırma öz yeterliliklerinin bekâr katılımcılardan ($X=1,9108$) anlamlı düzeyde yüksek olduğu belirlenmiştir. Problemi tanımlama alt boyutunda ise evli katılımcıların ($X=2,4991$) bilimsel araştırma öz yeterliliklerinin bekâr katılımcılardan ($X=1,9157$) anlamlı düzeyde yüksek olduğu belirlenmiştir.

Tablo 4. Katılımcıların İkamet Ettiği Yer Değişkenine Göre Bilimsel Araştırma Öz Yeterlilik Alt Boyutları İle İlgili Manova Sonuçları

DEĞİŞ-KENLER	İkamet Ettiği Yer	N	$\bar{X}$	Ss	Sd	F	P	Tukey
Raporlaştırma	Köy	218	2,16	,44271	2	23,507	,000*	İlçe>köy>il
	İlçe	98	2,52	,42508	339			
	İl	26	2,13	,50545	341			
	Total	342	2,26	,47104				
Veri analizi	Köy	218	2,25	,58024	2	3,032	,050*	İl>ilçe>köy
	İlçe	98	2,39	,52070	339			
	İl	26	2,47	,72983	341			
	Total	342	2,31	,57994				
Literatür tarama	Köy	218	2,03	,52315	2	6,495	,002*	İlçe>il>köy
	İlçe	98	2,25	,41170	339			
	İl	26	2,12	,48097	341			
	Total	342	2,10	,49851				
Yöntem	Köy	218	1,94	,50317	2	9,791	,000*	İlçe>il>köy
	İlçe	98	2,23	,62344	339			
	İl	26	2,14	,57024	341			
	Total	342	2,04	,55910				
Hipotezleri belirleme	Köy	218	2,17	,55928	2	,997	,370	
	İlçe	98	2,10	,34492	339			
	İl	26	2,09	,28415	341			
	Total	342	2,14	,49012				
Problem tanımlama	Köy	218	2,24	,58574	2	1,940	,145	
	İlçe	98	2,19	,31327	339			
	İl	26	2,04	,21887	341			
	Total	342	2,21	,50261				

*P<0,05

Tablo 4 incelendiğinde katılımcıların bilimsel araştırma öz yeterlilikleri alt boyutlarının ikamet ettiği yer değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermekte olduğu görülmektedir. [Wilks Lambda (λ) = ,609; F(2, 339)= 15,649 p<0,05]. Raporlaştırma [F(2, 339) = 23,507; p<0,05], Veri analizi [F(2, 339) = 3,032; p<0,05], Literatür tarama [F(2, 339) = 6,495; p<0,05], yöntem [F(2, 339) = 9,791; p<0,05], alt boyutlarında puanların anlamlı farklılaştığı belirlenmiştir. Hipotezleri belirleme [F(2, 339) = ,997; p>0,05] ve problemi tanımlama [F(2, 339) = 1,940; p>0,05] alt boyutlarında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir.

Tablo 5. Katılımcıların Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Bilimsel Araştırma Öz Yeterlilik Alt Boyutları İle İlgili Manova Sonuçları

DEĞİŞ- KENLER	Eğitim Düzeyi	N	$\bar{X}$	Ss	Sd	F	P	Tukey
Raporlaş- tırma	Lisans	228	2,25	,46947	2	22,087	,000*	Yüksek lisans> Lisans> Doktora
	Yüksek lisans	73	2,49	,44551	339			
	Doktora	41	1,92	,25575	341			
	Total	342	2,26	,47104				
Veri analizi	Lisans	228	2,44	,61924	2	36,281	,000*	Lisans> Yüksek lisans> Doktora
	Yüksek lisans	73	1,84	,24962	339			
	Doktora	41	2,39	,27100	341			
	Total	342	2,31	,57994				
Literatür tarama	Lisans	228	2,17	,52344	2	7,141	,001*	Lisans> Yüksek lisans> Doktora
	Yüksek lisans	73	1,99	,47876	339			
	Doktora	41	1,92	,25575	341			
	Total	342	2,10	,49851				
Yöntem	Lisans	228	2,11	,53599	2	8,189	,000*	Lisans> Yüksek lisans> Doktora
	Yüksek lisans	73	1,97	,69352	339			
	Doktora	41	1,76	,21425	341			
	Total	342	2,04	,55910				
Hipotezleri belirleme	Lisans	228	2,26	,46644	2	52,001	,000*	Doktora > Lisans> Yüksek lisans
	Yüksek lisans	73	1,69	,33513	339			
	Doktora	41	2,29	,36089	341			
	Total	342	2,14	,49012				
Problem tanımlama	Lisans	228	2,32	,52218	2	45,186	,000*	Doktora > Lisans> Yüksek lisans
	Yüksek lisans	73	1,77	,21012	339			
	Doktora	41	2,39	,27100	341			
	Total	342	2,21	,50261				

*P<0,05

Tablo 5 incelendiğinde katılımcıların bilimsel araştırma öz yeterlilikleri alt boyutlarının eğitim düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermekte olduğu görülmektedir. [Wilks Lambda (λ) = ,335; $F(2, 339) = 40,492$ $p < 0,05$]. Raporlaştırma [$F(2, 339) = 22,087$; $p < 0,05$], veri analizi [$F(2, 339) = 36,281$; $p < 0,05$], Literatür tarama [$F(2, 339) = 7,141$; $p < 0,05$], yöntem [$F(2, 339) = 8,189$; $p < 0,05$], Hipotezleri belirleme, [$F(2, 339) = 52,001$; $p > 0,05$] ve problemi tanımlama [$F(2, 339) = 45,186$; $p > 0,05$] alt boyutlarında puanların anlamlı farklılaştığı belirlenmiştir.

Tablo 6. Katılımcıların Yaş Değişkenine Göre Bilimsel Araştırma Öz Yeterlilik Alt Boyutları İle İlgili Manova Sonuçları

DEĞİŞKENLER	Yaş	N	$\bar{X}$	Ss	Sd	F	P	Tukey
Raporlaştırma	26-34 yaş	79	2,61	,37334	3	28,51 1	,00 0*	26-34 yaş>
	35-43 yaş	137	2,14	,47534	338			44-52 yaş>
	44-52 yaş	69	2,32	,46576	341			35-43 yaş>
	53-61 yaş	57	2,01	,26819				53-61 yaş
	yaş üzeri							üzeri
	Total	342	2,26	,47104				
Veri analizi	26-34 yaş	79	2,71	,51719	3	75,831	,00 0*	26-34 yaş>
	35-43 yaş	137	1,88	,47338	338			44-52 yaş>
	44-52 yaş	69	2,64	,45152	341			53-61 yaş
	53-61 yaş	57	2,37	,24455				üzeri>
	yaş üzeri							35-43 yaş
	Total	342	2,31	,57994				
Literatür tarama	26-34 yaş	79	2,51	,29615	3	60,199	,00 0*	26-34 yaş>
	35-43 yaş	137	1,79	,46661	338			44-52 yaş>
	44-52 yaş	69	2,32	,46576	341			53-61 yaş
	53-61 yaş	57	2,01	,26819				üzeri>
	yaş üzeri							35-43 yaş
	Total	342	2,10	,49851				

Tablo 6. Katılımcıların Yaş Değişkenine Göre Bilimsel Araştırma Öz Yeterlilik Alt Boyutları İle İlgili Manova Sonuçları (Devam)

Yöntem	26-34 yaş	79	2,59	,44397	338	69,913	,000*	26-34 yaş> 44-52 yaş> 53-61 yaş üzeri> 35-43 yaş
	35-43 yaş	137	1,76	,54750	341			
	44-52 yaş	69	2,20	,31517				
	53-61 yaş üzeri	57	1,76	,22682				
	Total	342	2,04	,55910				
Hipotezleri belirleme	26-34 yaş	79	2,36	,18048	338	69,961	,000*	44-52 yaş> 26-34 yaş> 53-61 yaş üzeri> 35-43 yaş
	35-43 yaş	137	1,81	,50571	341			
	44-52 yaş	69	2,56	,38136				
	53-61 yaş üzeri	57	2,14	,24356				
	Total	342	2,14	,49012				
Problemi belirleme	26-34 yaş	79	2,36	,24279	338	75,374	,000*	35-43 yaş> 26-34 yaş> 53-61 yaş üzeri> 44-52 yaş
	35-43 yaş	79	2,61	,37334	341			
	44-52 yaş	137	2,14	,47534				
	53-61 yaş üzeri	69	2,32	,46576				
	Total	57	2,01	,26819				

*P<0,05

Tablo 6 incelendiğinde katılımcıların bilimsel araştırma öz yeterlilikleri alt boyutlarının yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermekte olduğu görülmektedir. [Wilks Lambda (λ) = ,271; $F(2, 338) = 30,662$ $p < 0,05$]. Raporlaştırma [$F(3, 338) = 28,511$; $p < 0,05$], veri analizi [$F(3, 338) = 75,831$; $p < 0,05$], literatür tarama [$F(3, 338) = 60,199$; $p < 0,05$], yöntem [$F(3, 338) = 69,913$; $p < 0,05$], hipotezleri belirleme, [$F(3, 338) = 69,961$; $p > 0,05$] ve problemi tanımlama [$F(3, 338) = 75,374$; $p > 0,05$] alt boyutlarında puanların anlamlı farklılaştığı belirlenmiştir.

Tablo 7. Katılımcıların Mesleki Deneyim Değişkenine Göre Bilimsel Araştırma Öz Yeterlilik Alt Boyutları İle İlgili Manova Sonuçları

DEĞİŞ-KENLER	Mesleki Deneyim	N	$\bar{X}$	Ss	Sd	F	P	Tukey
Raporlaş-tırma	1-10 yıl	40	2,52	,46924	3	7,537	,000*	1-10 yıl>
	11-15 yıl	112	2,27	,48259	338			26 yıl ve
	16-25 yıl	117	2,14	,43711	341			üzeri>
	26 yıl ve üzeri	73	2,32	,44587				11-15 yıl>
Veri analizi	Total	342	2,26	,47104		6,335	,000*	16-25 yıl
	1-10 yıl	40	2,54	,61063	3			1-10 yıl>
	11-15 yıl	112	2,35	,59084	338			26 yıl ve
	16-25 yıl	117	2,14	,46573	341			üzeri>
Literatür tarama	26 yıl ve üzeri	73	2,39	,64691		11,56	,000*	11-15 yıl>
	Total	342	2,31	,57994				16-25 yıl
	1-10 yıl	40	2,42	,38544	3			1-10 yıl>
	11-15 yıl	112	2,13	,49535	338			26 yıl ve
Yöntem	16-25 yıl	117	1,93	,41080	341	20,300	,000*	üzeri>
	26 yıl ve üzeri	73	2,16	,58030				11-15 yıl>
	Total	342	2,10	,49851				16-25 yıl
	1-10 yıl	40	2,57	,47123	3			1-10 yıl>
Hipotezleri belirleme	11-15 yıl	112	2,10	,56999	338	3,020	,030*	11-15 yıl>
	16-25 yıl	117	1,85	,47534	341			26 yıl ve
	26 yıl ve üzeri	73	1,96	,51890				üzeri>
	Total	342	2,04	,55910				16-25 yıl
Problemi belirleme	1-10 yıl	40	2,27	,13996	3	5,022	,002*	1-10 yıl>
	11-15 yıl	112	2,18	,41811	338			26 yıl ve
	16-25 yıl	117	2,04	,50930	341			üzeri>
	26 yıl ve üzeri	73	2,19	,64029				11-15 yıl>
Problemli	Total	342	2,14	,49012		5,022	,002*	16-25 yıl
	1-10 yıl	40	2,19	,22610	3			26 yıl ve
	11-15 yıl	112	2,22	,45996	338			üzeri>
	16-25 yıl	117	2,10	,47926	341			11-15 yıl>
Problemli	26 yıl ve üzeri	73	2,39	,64920		5,022	,002*	1-10 yıl>
	Total	342	2,21	,50261				16-25 yıl
	1-10 yıl	40	2,19	,22610	3			26 yıl ve
	11-15 yıl	112	2,22	,45996	338			üzeri>
	16-25 yıl	117	2,10	,47926	341			11-15 yıl>
	26 yıl ve üzeri	73	2,39	,64920				1-10 yıl>
	Total	342	2,21	,50261				16-25 yıl

*P<0,05

Tablo 7 incelendiğinde katılımcıların bilimsel araştırma öz yeterlilikleri alt boyutlarının yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermekte olduğu görülmektedir. [Wilks

Lambda (λ) = ,627; $F(3, 338) = 9,394$ $p < 0,05$]. Raporlaştırma [$F(3, 338) = 7,537$; $p < 0,05$], veri analizi [$F(3, 338) = 6,335$; $p < 0,05$], literatür tarama [$F(3, 338) = 11,568$; $p < 0,05$], yöntem [$F(3, 338) = 20,300$; $p < 0,05$], hipotezleri belirleme, [$F(3, 338) = 3,020$; $p > 0,05$] ve problemi tanımlama [$F(3, 338) = 5,022$; $p > 0,05$] alt boyutlarında puanların anlamlı farklılaştığı belirlenmiştir.

4. BÖLÜM

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu bölümde, araştırma kapsamına alınan beden eğitimi öğretmenlerinin bazı değişkenler (cinsiyet, medeni durum, ikamet ettiği yer, eğitim düzeyi, yaş, mesleki deneyim) ile bilimsel araştırma öz yeterlilik alt boyutları arasında elde edilen istatistiksel ilişkilere ait bulgular tartışılmıştır.

Tablo 1 de katılımcıların demografik değişkenlere ilişkin tanımlayıcı istatistik bulguları yer almaktadır. Çalışmada yer alan toplam 342 katılımcının 186'sı kadın 156' ise erkeklerden oluşmaktadır. Katılımcıların evli ve bekâr dağılımlarının birbirine yakın olduğu (%51,0 ile (%48,1) gözlenmiştir. Beden eğitimi öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğunun (%39,7) 35-43 yaş aralığında yer aldığı görülmektedir. Katılımcıların (%63,2)'sinin köy, (%28,4)'ünün ilçe ve (%7,5)'inin ise il de ikamet ettiği belirlenmiştir. Katılımcıların büyük çoğunluğunun 16-25 yıl (%33,9)'unun mesleki deneyime sahip olduğu ve 228 (%66,1)'inin lisans, 73 (%21,2)'ünün yüksek lisans, 41 (%11,9)'inin doktora eğitimi aldığı tespit edilmiştir.

Yapılan analiz sonuçlarına göre katılımcıların bilimsel araştırma öz yeterlilik alt boyutlarından olan “raporlaştırma, veri analizi, literatür tarama, yöntem, hipotezleri belirleme, problemi tanımlama” ile cinsiyet değişkeni açısından anlamlı düzeyde bir fark bulunmuştur. Kadın beden eğitimi öğretmenlerinin; bilimsel araştırma öz yeterlilik (raporlaştırma, veri analizi, literatür tarama, yöntem, hipotezleri belirleme, problemi tanımlama) alt boyut puanlarının erkek beden eğitimi öğretmenlerinin puanlarından yüksek olduğu bulunmuştur (Tablo 2). Buna göre araştırma sonuçlarına göre kadın beden eğitimi öğretmenlerinin erkek beden eğitimi öğretmenlerinden daha çok bilimsel araştırma özyeterlilik beceri ve bilgisine sahip oldukları söylenilebilir. Altınok ve diğerleri (2018) yaptıkları çalışmada bilimsel araştırmaya ilişkin yeterlilik algıları kadın ve erkek katılımcılar arasında anlamlı seviyede değiştiğini tespit ederek, kadın katılımcıların ilgili yayınlara ulaşabilmek için literatür taraması yapabilme becerileri puanları erkek katılımcıların puanlarından daha yüksek çıktığını bulmuşlardır. Literatürde yer alan çalışmalara bakıldığında bilimsel araştırma öz yeterlilik seviyesinin cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir biçimde farklılaşmadığı tespit edilmiştir (Bahadır, F., ve Tuncer, M. (2017), Tunca ve Alkın-Şahin (2014), Oğuz (2012), Çuhadar ve

diğerleri (2013), Kurt ve diğerleri (2011). Aşıroğlu, S. (2016) öğretmen adaylarının araştırmalara yönelik başarı puan ortalamalarının cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığını saptanmıştır.

Yapılan analiz sonuçlarına göre araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin medeni durum değişkenine göre Bilimsel araştırma öz yeterlilik alt boyutu olan “yöntem” ile arasında anlamlı bir farkın olmadığı belirlenmiştir. Raporlaştırma, veri analizi, literatür tarama, hipotezleri belirleme, problemi tanımlama bilimsel araştırma öz yeterlilik alt boyutlarında evli olan beden eğitimi öğretmenlerinin lehine anlamlı fark bulunmuştur. Buna göre raporlaştırma alt boyutunda bekâr katılımcıların, bilimsel araştırma öz yeterliliklerinin evli katılımcılardan anlamlı düzeyde yüksek olduğu belirlenmiştir. Veri analizi alt boyutunda evli katılımcıların bilimsel araştırma öz yeterliliklerinin bekâr katılımcılardan anlamlı düzeyde yüksek olduğu belirlenmiştir. Literatür tarama alt boyutunda evli katılımcıların bilimsel araştırma öz yeterliliklerinin bekâr katılımcılardan anlamlı düzeyde yüksek olduğu belirlenmiştir. Literatür tarama alt boyutunda evli katılımcıların bilimsel araştırma öz yeterliliklerinin bekâr katılımcılardan anlamlı düzeyde yüksek olduğu belirlenmiştir. Problemi tanımlama alt boyutunda ise evli katılımcıların bilimsel araştırma öz yeterliliklerinin bekâr katılımcılardan anlamlı düzeyde yüksek olduğu belirlenmiştir (Tablo 3).

Yapılan analiz sonuçlarına göre katılımcıların bilimsel araştırma öz yeterlilikleri alt boyutlarının ikamet ettiği yer değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermekte olduğu görülmektedir. Raporlaştırma, veri analizi, literatür tarama, yöntem alt boyutlarında puanların anlamlı farklılaştığı belirlenmiştir. Hipotezleri belirleme ve problemi tanımlama alt boyutlarında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. Buna göre raporlaştırma, literatür tarama, yöntem boyutlarında ilçelerde çalışan öğretmenlerin bilimsel araştırma öz yeterlilik puanları il ve köyde çalışan öğretmenlerin bilimsel araştırma öz yeterlilik puanlarından anlamlı düzeyde yüksektir. Veri analizi boyutu dikkate alındığında ilde çalışan öğretmenlerin bilimsel araştırma öz yeterlilik puanları ilçe ve köyde çalışan öğretmenlerin bilimsel araştırma öz yeterlilik puanlarından anlamlı düzeyde yüksektir (Tablo 4). Bu bulgulardan hareketle ilde çalışan beden eğitimi öğretmenlerinin bilimsel araştırmaya yönelik öz yeterlilik tutumlarının yüksek olduğunu ve mesleki anlamda doyum yaşadıkları söylenilebilir. Khan ve diğerleri (2015) araştırmalarında öz yeterlik algıları fazla olan öğretmenlerin mesleki doyum yaşadıklarını

ifade etmişlerdir. Dolayısıyla ilde daha iyi koşullarda çalışan beden eğitimi öğretmenlerinin ilçe ve köyde çalışan beden eğitimi öğretmenlerinden daha çok literatür taramada ve amaçları doğrultusunda yeterli bilgiye ulaşabildikleri söylenilebilir.

Yapılan analiz sonuçlarına göre katılımcıların bilimsel araştırma öz yeterlilikleri alt boyutlarının eğitim düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermekte olduğu görülmektedir. Raporlaştırma, veri analizi, literatür tarama, yöntem, hipotezleri belirleme ve problemi tanımlama alt boyutlarında puanların anlamlı farklılaştığı belirlenmiştir (Tablo 5). Buna göre veri analizi, literatür tarama ve yöntem alt boyutlarında lisans eğitimini tamamlayan beden eğitimi öğretmenlerinin puan ortalamalarının yüksek lisans ve doktora eğitimi alan beden eğitimi öğretmenlerinin puan ortalamalarından anlamlı düzeyde yüksek olduğu tespit edilmiştir. Hipotezleri belirleme ve problem tanımlama alt boyutlarında ise doktora eğitimi alan beden eğitimi öğretmenlerinin puan ortalamalarının lisan ve yüksek lisans eğitimi alan beden eğitimi öğretmenlerinin puan ortalamalarından anlamlı düzeyde yüksek olduğu bulunmuştur (Tablo 5). Dolayısıyla doktora eğitimi alan katılımcıların lisans ve yüksek lisans eğitimini tamamlayan katılımcılara göre hipotez belirlemede anlaşılır ve açık oldukları ve problem durumlarını tanımlama süreçlerini bireysel olarak yürütme biçimlerini ortaya koymada daha başarılı oldukları söylenilebilir. Şekercioğlu ve diğerleri (2018) yapmış oldukları çalışma sonuçlarına göre lisans eğitimini tamamlayan öğretmenlerin bilimsel araştırma yöntemleri dersini katılma durumuna göre araştırma öz yeterlilik tutumlarının farklılaşmadığını ifade etmiştir. Dinç Bay (2022), öğretmen adayları üzerinde yaptığı çalışmada, adayların literatür tarama tutumlarının olumlu ve bilimsel araştırma öz-yeterliliklerinin yüksek olduğunu bulmuştur. Ayrıca Bard ve diğerleri (2000) bilimsel araştırma öz-yeterlilikleri yüksek olan kişilerin lisansüstü eğitim yapma arzularını olumlu yönde etkilediğini vurgulamışlardır. Bu çalışma ile benzer bulguları elde eden Beisenbayeva (2017) çalışmasında yüksek lisans öğrencilerinin problem tanımı, raporlaştırma, literatür ve yöntem boyutlarında kendilerini araştırma konusunda başarılı bulmuşlardır. Altınok ve diğerleri (2018) tarafından gerçekleştirilen araştırmada doktora eğitimini tamamlayan katılımcılar yönünde Bilimsel araştırmaya ilişkin yeterlik algı puanlarının anlamlı düzeyde farklılık olduğunu bulmuşlardır. Elde edilen bulgulara göre yapılan literatür taramasında lisansüstü düzeyde yapılan bazı araştırmalarda bilimsel araştırma özyeterlilik ile ilgili benzerlik gösteren birçok çalışma görülmüştür. (Bishop, ve Garcia, 1998;

Büyüköztürk ve Köklü, 1999; Saracaloğlu, Varol, ve Evin-Ercan, 2005; Saracaloğlu, 2008; İpek, Tekbıyık, ve Ursavaş, 2010). Mutlu (2019) ilköğretim okulu yöneticileri üzerinde yaptığı araştırmada raporlama alt boyutunda yüksek lisans mezunu olan yöneticilerin en çok “Yapacağım araştırmada elde ettiğim sonuçları savunabilirim.” maddesinde, en az “Yapacağım çalışma sonucunda oluşturduğum metni bilimsel standartlara göre düzenleyebilirim.” maddesinde kendilerini yeterli olduklarını ifade etmişlerdir. Dolayısıyla eğitim seviyesinin artması bilimsel araştırma özyeterliliğini olumlu olarak etkileyebileceği söylenilebilir. İpek ve arkadaşları (2010) yapmış olduğu çalışmada lisansüstü öğrencilerin bilimsel araştırma öz-yeterlikleri değerlendirildiğinde, doktora öğrencilerinin öz-yeterliklerinin yüksek ve olumlu olmasının nedenini bilimsel araştırma deneyimi yaşamış olmalarından kaynaklandığını belirtmişlerdir. Şanlı ve diğerleri (2020) yaptıkları araştırma sonucunda araştırma yöntemleri dersine katılım sağlamış olmaları ve daha fazla araştırma ve bilimsel çalışmada daha deneyimli olmalarından dolayı doktora eğitimi alan öğrencilerin yüksek lisans eğitimi alan öğrencilere göre bilimsel araştırma özyeterlilik düzeyleri daha yüksek olduğunu tespit etmişlerdir.

Yapılan analiz sonuçlarına göre katılımcıların bilimsel araştırma öz yeterlilikleri alt boyutlarının yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermekte olduğu görülmektedir. Raporlaştırma, veri analizi, literatür tarama, yöntem, hipotezleri belirleme ve problemi tanımlama alt boyutlarında puanların anlamlı farklılaştığı belirlenmiştir. Buna göre Raporlaştırma, veri analizi, literatür tarama, yöntem alt boyutlarında 26-24 yaş beden eğitimi öğretmenlerinin puan ortalamalarının 44-52 yaş/35-43 yaş/53-61 yaş arasındaki beden eğitimi öğretmenlerinin puan ortalamalarından anlamlı düzeyde yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bunun yanında hipotezleri belirleme ve problemi tanımlama alt boyutlarında 44-52 yaşında olan beden eğitimi öğretmenlerinin puan ortalamalarının 26-34 yaş/ 53-61 yaş üzeri/ 35-43 yaş olan beden eğitimi öğretmenlerinin puan ortalamalarından anlamlı düzeyde yüksek olduğu belirlenmiştir (Tablo 6). Literatürde bu sonuçların aksini gösteren araştırmalara da rastlanmıştır. Mutlu (2019) okul yöneticilerinin bilimsel araştırma öz-yeterlilikleri alt boyutlar ve genel ortalamalar düzeyinde yaşa göre anlamlı bir şekilde farklılaşmamaktadır. Tuncer ve Yılmaz (2016) yaptıkları çalışmada bilimsel araştırma öz-yeterlik ile yaş değişkeni arasındaki ilişkiyi incelediklerinde 22-24 ve 25 yaş üstü katılımcıların bilimsel araştırma öz yeterliliklerinin

22-24 yaş katılımcıların lehine anlamlı farklılık olduğunu tespit etmişlerdir. Benze olarak Oğuz (2012) öğretmen adaylarının akademik öz-yeterlik durumları ile 20-21 ile 22 üstü yaş düzeyleri arasında 22 yaş üstü adayların lehine anlamlı fark olduğunu vurgulamıştır. Şanlı ve diğerleri (2020) inceledikleri çalışmada 25-30 yaş bireylerin diğer yaş ortalamasına sahip olan bireylere göre “literatür” alt boyutunda öz yeterlilik düzeylerinin yüksek çıktığı tespit edilmiştir. Ayrıca 25-30 yaş aralığında olan katılımcılar 18-24 yaş aralığında olan katılımcılara göre yöntem boyunda; 25-30 ve 31 ve üzeri yaş grubundakiler ise 18-24 yaş aralığında olanlara göre genel öz yeterlilik boyutunda daha yüksek ortalamaya sahip oldukları bulunmuştur. Bu sonuç yaş arttıkça araştırma öz yeterliliğinin de arttığı söylenilebilir. Dolayısıyla kendini aşma boyutunda 25-30 yaş aralığında yer alanlar 31 ve üzeri yaş aralığında olanlara göre ve keşif boyutunda 25-30 yaş aralığında yer alanlar 18-24 yaş aralığındaki öğrencilere göre daha yüksek ortalamaya sahiptir. Eğmir ve diğerleri (2013) tarafından yapılan çalışmada elde edilen sonuç bu çalışmanın sonuçları ile paralellik göstermektedir.

Yapılan analiz sonuçlarına göre katılımcıların bilimsel araştırma öz yeterlilikleri alt boyutlarının mesleki deneyim değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermekte olduğu görülmektedir. Raporlaştırma, veri analizi, literatür tarama, yöntem, hipotezleri belirleme, ve problemi tanımlama alt boyutlarında puanların anlamlı farklılaştığı belirlenmiştir. Buna göre Raporlaştırma, veri analizi, literatür tarama, yöntem, hipotezleri belirleme alt boyutlarında mesleki deneyimi 1-10 yıl olanların puanlarının mesleki deneyimi 26 yıl ve üzeri-11-15 yıl ve 16-25 yıl olanların puanlarından anlamlı düzeyde yüksek olduğu tespit edilmiştir. Problemi tanımlama alt boyutunda ise mesleki deneyimi 26 yıl ve üzeri olanların puanlarının mesleki deneyimi 11-15 yıl /1-10 yıl ve 16-25 yıl olanların puanlarından anlamlı düzeyde yüksek olduğu tespit edilmiştir (Tablo 7). Dinç Bay (2022) öğretmen adayları üzerinde yaptığı çalışmada bilimsel araştırma deneyimi fazla olan öğretmen adaylarının kaynaklara ulaşmada hangi bilgileri seçmeleri ve literatür tarama ve konu seçiminde neler yapması gerektiğini bilmeleri konusunda yeterli olduklarını yorumlamıştır. Dolayısıyla mesleki deneyimleri yüksek olan katılımcıların bilimsel araştırma özyeterlilikleri arttıkça kendilerini bilimsel araştırma konusunda daha yeterli algıladıkları yorumlanabilir. Mutlu (2019) görev süresi değişkenine göre okul yöneticileri üzerinde yaptığı çalışmada okul yöneticilerinin araştırma özyeterlilik

puanlarında anlamlı farklılık tespit edememiştir. Dolayısıyla yapılan bu çalışma sonucu da bizim çalışmamıza göre farklı sonuçlar ortaya koyduğunu göstermektedir.

KAYNAKÇA

- Akçöltekin, A. (2019). Bilimsel araştırmalara yönelik öğretmen öz yeterlilik ölçeğinin geliştirilmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 27(6), 2713-2727.
- Akçöltekin, A. (2016). Investigation of the effect of training on the development of high school teachers' attitudes towards scientific research and project competitions. *Educational Sciences: Theory ve Practice*, 16(4).
- Bard, C.C., Bieschke, K.J., Herbert, J.T., ve Eberz, A.B. (2000). Predicting research interest among rehabilitation counseling students and faculty. *Rehabilitation Counseling Bulletin*, 44(1), 48-55. DOI:10.1177/ 003435520004400107
- Canpolat, A.M. ve Çetinkalp, Z.K. (2011). Ortaokul öğrencisi-sporcunun başarı algısı ile öz-yeterlilik algısı arasındaki ilişki. *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi Ve Spor Bilim Dergisi* , 13 (1), 14-19.
- Goodson, I. (1994). Studying teacher's life and work. *Teaching and Teacher's Education*. 10(1), 29-37.
- Hemmings, B., ve Kay, R. (2010). Research self-efficacy, publication output, and early career development. *International Journal of Educational Management*, 24(7), 562-574.
- Ingwersen, P. ve Järvelin, K. (2005). Bilgi duygusu: bilgi edinme ile ilgili olarak bilişsel koşullu bilgi kavramını anlamak. *Bağlamda : Doğa, Etki ve Rol: 5. Uluslararası Kütüphane ve Bilgi Bilimleri Kavramları Konferansı, CoLIS 2005, Glasgow, BK, 4-8 Haziran 2005. Bildiriler Kitabı (s. 7-19). Springer Berlin Heidelberg.*
- Saracaloğlu, A. S. (2008). Lisansüstü öğrencilerin akademik güdülenme düzeyleri, araştırma kaygıları ve tutumları ile araştırma yeterlikleri arasındaki ilişki. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(2), 179-208.
- Taşdemir, M. ve Taşdemir, A. (2011). Öğretmen Adaylarının Bilimsel Araştırmaları İnceleme Yeterlikleri. *Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Sayı:26, 343-353.
- Tuncer, M., ve Özsüt, A. (2012). Sınıf öğretmeni adaylarının eğitsel internet kullanımına yönelik öz-yeterlilik inançları. *Turkish Studies (Elektronik)*, 7(2), 1079 - 1091.
- Altıok, S. , Yükseltürk, E. ve Üçgül, M. (2018). Lisansüstü Öğrencilerinin Bilimsel Araştırmaya İlişkin Yeterlikleri ve Araştırmaya Yönelik Kaygılarının Çeşitli

- Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi* , (2) , 348-367.
- Aşıroğlu, S. (2016). Öğretmen Adaylarının Bilimsel Araştırmaya Yönelik Tutumları İle Bilimsel Araştırma Dersindeki Başarıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 72-84.
- Bahadır, F., ve Tuncer, M. (2017). Öğretmen adaylarının bilimsel araştırma öz-yeterlikleri ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları açısından değerlendirilmesi. *Turkish Studies (Elektronik)* ,839-858
- Bard, C. C., Bieschke, K. J., Herbert, J. T., ve Eberz, A. B. (2000). Predicting Research Interest Among Rehabilitation Counseling Students and Faculty. *Rehabilitation Counseling Bulletin*, 44(1), 48-55.
- Beisenbayeva L. (2017). Türkiye ve Kazakistan’da Eğitim Bilimleri Ve Alan Eğitimi Konusunda Lisansüstü Eğitimi Yapan Öğrencilerin Bilimsel Araştırma Yeterliklerinin İncelenmesi, Eğitim Programları Ve Öğretim Bilim Dalı, Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara
- Bishop, R. M. ve Bieschke, K. J. (1998). Applying Social Cognitive Theory To Interest In Research Among Counseling Psychology Doctoral Students: A Path Analysis. *Journal of Counseling Psychology*, 45(2), 182-188.
- Büyüköztürk, Ş. ve Köklü, N. (1999). Eğitim Bilimleri Alanında Öğrenim Gören Lisansüstü Öğrencilerinin Araştırma Yeterlikleri Konusunda Öğretim Üyelerinin Görüşleri. *Eğitim ve Bilim*, 23(112), 18-28.
- Çuhadar, C., Gündüz, Ğ., ve Tanyeri, T. (2013). Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü Öğrencilerinin Ders Çalışma Yaklaşımları ve Akademik Öz-Yeterlik Algıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(1), 251–259.
- Dinç Bay, G. (2022). Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Bilgi Arama Süreçlerine Yönelik Tutumları İle Bilimsel Araştırmalara Yönelik Öz-Yeterlik Algıları Arasındaki İlişkinin Araştırılması, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı ,Yüksek Lisans Tezi, Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ordu.
- Eğmir, E., Odemiş, İ. S., Bayar, V., Bayar, ve Kayır, G. (2013). Lisansüstü Eğitim Gören Öğrencilerin Akademik Güdülenme Düzeyleri. *Sakarya Üniversitesi Eğitim*

Bilimleri Enstitüsü. VI. Ulusal Lisansüstü Eğitim Sempozyumu. Bildiri Kitabı, 95(6), 97-103.

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume , 55-72

İpek, C., Tekbıyık, A. ve Ursavaş, Ö.F. (2010). Lisansüstü Öğrencilerinin Araştırma Öz-Yeterlik İnançları ve Bilgisayar Tutumları. Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 9(1), 127-145.

Khan, A., Fleva, E. ve Qazi, T. (2015). The role of self-esteem and general selfefficacy in teachers' efficacy in primary schools. Psychology, 6 (1), 117-125.

Kurt, A.A., İzmirli, Ö.Ş., Fırat, M. ve İzmirli, S. (2011). Bilimsel Araştırma Yöntemleri Dersine İlişkin Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü Öğrencilerinin Görüşlerinin İncelenmesi. Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 30; 19-2.

Montcalm, D. M. (1999). Applying Bandura's Theory Of Self-Efficacy To The Teaching Of Research. Journal Of Teaching In Social Work, 19(1), 93-107.

Mutlu, O. (2019) İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Bilimsel Araştırma Öz-Yeterlilikleri Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tez Özeti, Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uşak.

Oğuz, A. (2012). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Akademik Öz Yeterlik İnançları. Anadolu Journal of Educational Sciences International. 2(2), 15-28.

Saracaloğlu, A. S. (2008). Lisansüstü Öğrencilerin Akademik Güdülenme Düzeyleri, Araştırma Kaygıları ve Tutumları İle Araştırma Yeterlikleri Arasındaki İlişki. Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 5(2), 179-208.

Saracaloğlu, S., Varol, S. R., ve Evin-Ercan, İ. (2005). Lisansüstü Eğitim Öğrencilerinin Bilimsel Araştırma Kaygıları Araştırma ve İstatistiğe Yönelik Tutumları İle Araştırma Yetenekleri Arasındaki İlişki. Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi, 17(Özel Sayı 1), 187-199

Şanlı, S. C., Erdem, A., ve Unur, K. (2020). Lisansüstü Turizm Öğrencilerinin Akademik Güdülenme, Bilimsel Araştırma Özyeterlilik ve Araştırma Yapmaya Yönelik Kaygılarının Değerlendirilmesi. Türk Turizm Araştırmaları Dergisi, 4(1), 405-425.

Şekercioğlu, G., Bökeoğlu, Ö. Ç., ve Büyüköztürk, Ş. (2018). Öğretmen Adaylarında Araştırma Özyeterliliğinin Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi ve

- Yordayıcılarının Belirlenmesi. Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 1(2), 137-147.
- Tunca, N. ve Alkın-Şahin, S. (2014). Öğretmen Adaylarının Biliş Ötesi (Üst Biliş) Öğrenme Stratejileri İle Akademik Öz Yeterlik İnançları Arasındaki İlişki. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 4 (1), 47-56.
- Tuncer, M. ve Yılmaz, Ö. (2016). Öğretmen Adaylarının Bilimsel Araştırma Özyeterliliği ve Üstbiliş Düşünme Becerilerine Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi. *Turkish Studies*, 11(3), 2243-2260.
- Ünlü, H., Sünbül, M. ve Aydos, L. (2008). Beden Eğitimi Öğretmenleri Yeterlik Ölçeği Geçerlilik ve Güvenirlilik Çalışması, Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, 9 (2), 23-33.
- Yalçın, H. F. (1995). *Beden Eğitimi Öğretmeni El Kitabı*, 2. Baskı Ankara.
- Açak, M., A. Ilgın ve S. Erhan (1997). *Beden Eğitimi Öğretmeninin El Kitabı*. Malatya: Dünya Basım Evi.
- Akın, G. (2009). *Bilimsel Araştırma ve Yazım Teknikleri*. Ankara: Tiyyem Yayıncılık.
- Akkoyunlu, B. ve Kurbanoglu, S. (2004). Öğretmenlerin bilgi okuryazarlığı öz-yeterlik inancı üzerine bir çalışma. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27, s. 11- 20.
- Altıok, S., Yükseltürk, E. ve Üçgül, M. (2018). Lisansüstü öğrencilerinin bilimsel araştırmaya ilişkin yeterlikleri ve araştırmaya yönelik kaygılarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 8(2) 348- 367.
- Arslanerer, F. (2001). Yöneticilerde Öz Yeterlik Algılaması ve Sağlık Yöneticilerinde Bir Araştırma. *Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi (Yayınlanmamış)* , Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.
- Aşkar, P. ve Umay, A. (2001). İlköğretim matematik öğretmenliği öğrencilerinin bilgisayarla ilgili öz yeterlik algısı. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21, s. 1-8.
- Aşkar, P. ve Umay, A. (2011). İlköğretim matematik öğretmenliği öğrencilerinin bilgisayarla ilgili öz-yeterlik algısı. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (21), 1-8.
- Aydın, Y. (2015). Örgütsel Sessizliğin Okul Yönetiminde Kayırmacılık Ve Öğretmenlerin Öz Yeterlik Algısı İle İlişkisi. *Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı*.

- Yüksek Lisans Tezi (Yayınlanmamış) . Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Balcı, B. (2004), Milli Eğitime Bağlı Meslek Okullarında Görev Yapan Öğretmenlerin İş Tatmini.Teknoloji Eğitimi Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi , Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Bandura, A. (1993). Perceived Self-efficacy in Cognitive Development and Functioning. *Educational Psychologist*, 28(2), s.117–148.
- Bard, C. C., Bieschke, K. J., Herbert, J. T. ve Eberz, A. B. (2000). Predicting research interest among rehabilitation counseling students ve faculty. *Rehabilitation Counseling Bulletin*, 44(1), 48-55.
- Bard, C. C., Bieschke, K. J., Herbert, J. T. ve Eberz, A. B. (2000). Predicting research interest among rehabilitation counseling students ve faculty. *Rehabilitation Counseling Bulletin*, 44(1), 48-55.
- Bauman, S. (2004) School counselor ve research revisited. *Professional School Counseling*, 7, 141-151.
- Büyüköztürk, Ş. (1996). Türk Yükseköğretiminde Araştırma Eğitimi. Doktora Tezi (Yayınlanmamış). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Büyüköztürk, Ş. (1999). Araştırmaya yönelik kaygı ile cinsiyet, araştırma deneyimi ve araştırma başarısı arasındaki ilişki. *Eğitim ve Bilim*, 23(1),
- Can, S., D. Sen, A. Serkan ve M.A. Sekertekin (1999), Atatürk Üniversitesi B.E.S.Y.O. Öğrenci Paneli, Erzurum.
- Cevher, F.N. (2007). Benlik Kavramı ve Benlik Saygısı: Önemi ve Geliştirilmesi, *Akademik Tasarım Dergisi*, c.2, s.32-64.
- Çakmak, N. (2016). Lisans öğrencilerinin bilgi arama süreçleri ile ilgili kavramları, Tutumları ve düşünceleri. *Bilgi ve Belge Yönetimi Anabilim Dalı, Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara*
- Çoban, B., ve Turan, M. (2006). Öğrenci görüşlerine göre ideal beden eğitimi öğretmenin nitelikleri: ölçek geliştirme çalışması. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 16(1), 149 - 161.
- Demirbaş, M. ve Yağbasan, R.(2006). Fen bilgisi öğretiminde bilimsel tutumların işlevsel önemi ve bilimsel tutum ölçeğinin Türkçe'ye uyarlanma çalışması. *Uludağ Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(2), 271-299.

- Dolapci, S., ve Demirtaş, V. Y. (2016). Öğretmen adaylarının öz-yeterlilik algıları ve kaynaştırma eğitime bakış açıları. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(13), 141-160.
- Dönmezer, İ. (1992). Eğitim Psikolojisi. İzmir: Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları.
- Erden, M. (1998). Öğretmenlik Mesleğine Giriş. İstanbul: Alkiran Yayınları.
- Eshach, H. (2003). Inquiry-events es a tool for changing science teaching efficacy belief of kindergarten and elementary school teachers. *Journal of Science Education and Technology*, 12(4), 495-501
- Feldman, R.S. (1993). *Understveing psychology*. McGraw-Hill Inc, New York.
- Fraenkel, J. R., ve Wallen, N. E. (2009). How to design and evaluate research in education (7. Edition). New York: McGraw-Hill.
- Golightly, T. R. (2007). *Defining the components of academic self-efficacy in Navajo American Indian high school students*. (A PhD dissertation, Brigham). Young University. August 2007.
- Gülebağlan, C. (2003). Öğretmenlerin İşleri Son Ana Erteleme Eğilimlerinin, Mesleki Yeterlilik Algıları, Mesleki Deneyimleri ve Branşları Bakımından Karşılaştırılmasına Yönelik Bir Araştırma. Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi (Yayınlanmamış). Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara
- Hafdahl, A. R. (2004). Refinements for rveom-effects meta-analysis of Correlation matrices. *Paper presented at the meeting of the Psychometric Society*, Monterey, CA
- Harmandar, İ. H. (2004). Beden Eğitimi ve Sporda Özel Öğretim Yöntemleri. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Hemmings, B., ve Kay, R. (2010). Research self-efficacy, publication output early career development. *International Journal of Educational Management*, 24(7), 562-574.
- Kapri, B., Özkendir, O.M., Özkurt, B. ve Karakuş, F. (2012). Üniversite öğrencilerinin genel öz-yeterlilik inançları, yaşam doyumları ve tükenmişlikleri. *Procedia-Social and Behavioral Sciences* , 47 , 968-973.
- Kara kütük, K. (2002). Öğretim üyesi ve bilim insanı yetiştirme. *Ankara: Anı Yayıncılık*.

- Karaküçük, S. (1991). Atatürk'ün spor anlayışı. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi (Beden Eğitimi ve Spor Özel Sayısı), 7(1), 85-88.
- Karasar, N. (2006). Bilimsel Araştırma Yöntemi. Nobel Akademik Yayıncılık.
- Kart, A. ve Gelbal, S. (2014). Öğretmen adaylarının bilimsel araştırma öz yeterlik algılarının ikili karşılaştırmalı yargılar yöntemiyle belirlenmesi. Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi, 5(1), 12-23.
- Kemal, T. (2001). Beden Eğitimi ve Sporda Öğretim Yöntemleri. Ankara: Ada Matbaacılık.
- KOÇ, C. (2015). Öğretmenlik uygulamasının sınıf öğretmeni adaylarının öz yeterlik kaynaklarına etkisi. Electronic Turkish Studies, 10(11).
- Kongar, E. (1993). Kültür Üzerine. Ankara: Remzi Kitabevi
- Korkmaz, Ö., Şahin, A. ve Yeşil, R. (2011). Bilimsel araştırmaya yönelik tutum ölçeği. Geçerlilik ve güvenirlik çalışması. İlköğretim Online, 10 (3), 961-973.
- Küçük, D. P. (2012). Müzik öğretmenliği anabilim dalı öğrencilerinin iletişim ve problem çözme becerileri. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 32(1), 33-54.
- Lane, A. M., Hall, R. ve Lane, J. (2004). Self-efficacy ve statistics performance among Sport Studies students. Teaching in Higher Education, 9(4), 435-448.
- Llewellyn, D. (2002). *Inquiry within: Implementing inquiry- based science standarts*. USA: Corwin Press, Inc. A Sage Publications Company.
- MEB (2011) MEB 21. Yüzyıl Öğrenci Profili, Ankara: Milli Eğitim Basımevi
- Meador, K. S. (2003). Thinking creatively about science suggestions for primary teachers. *Gifted Child Today*, 26 (1), 25-29.
- MEB. (2018). Ortaöğretim beden eğitimi ve spor dersi öğretim programı. Ankara: MEB.
- MEF OKULLARI (2005). Spor. Erişim tarihi 3 Kasım 2022. <http://www.mef.k12.tr/08sunumlar/spor/spor01.asp>.
- Merriam, S. B. (2013). Nitel Araştırma Desen ve Uygulama İçin Bir Rehber. Ankara: Nobel Akademi Yayıncılık.
- Montcalm, D. M. (1999). Applying Bandura's theory of self-efficacy to the teaching of research. Journal of Teaching in Social Work, 19(1), 93-107.
- Morgil, İ., Seçken, N. ve Yücel, A. S. (2004). Kimya öğretmen adaylarının öz yeterlik inançlarının bazı değişkenler açısından incelenmesi. BAÜ Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi, 6(1), s.62-72.

Morpa; Spor Ansiklopedisi -5, İstanbul-2005

Mutlu, S. (2003). Öz Yeterlik, Eşitlik Duyarlılığı ve Çalışma Tutumları Arasındaki İlişki. İşletme Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi (Yayınlanmamış) , Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Nakip, C. (2015). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Öz-yeterlik İnançları ile Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları Arasındaki İlişki. Beden Eğitim Öğretmenliği Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi (Yayınlanmamış), Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.

Naspe, N. (2004). Moving into the future: National standards for physical education. Reston, VA: Author.

Odabaşı, H. F., Fırat, M., ve İzmirli, S. (2010). Küreselleşen dünyada akademisyen olmak. Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 10(3), 127-142.

Oğuz, A. (2012). Sınıf öğretmeni adaylarının akademik öz yeterlik inançları. Anadolu Journal of Educational Sciences International, 2(2), 15-28.

Otacıoğlu, G. S. (2009). Müzik öğretmeni adaylarının benlik saygısı düzeyleri ile akademik ve çalgı başarılarının karşılaştırılması. Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi, 13, s.141-150.

Özdemir, S.M. (2008). Sınıf öğretmeni adaylarının öğretim sürecine ilişkin özyeterlik inançlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, 54,s. 277-306.

Öztürk, M. A. (2010). An exploratory study on measuring educators' attitudes toward educational research. Educational Research Reviews, 5(12), 758-769.

Pajares, F. (1996). Self-Efficacy Beliefs İn Academic Settings. Review Of Educational Research. 66:543-578.

Rohlen; Thomas P. (1987), Japonya'da Maneviyat Eğitimi. İstanbul: Tür Dünyası Araştırma Vakfı.

Sağdıç, A., Çelik, H. ve Karamustafaoğlu, O. (2017). Akademik danışmanlık ve nitel araştırma eğitimi programının genç araştırmacıların proje önerisi hazırlama becerisine etkisi. Alan Eğitimi Araştırmaları Dergisi, 3(1), 1-11.

Sakarya, Ö. (2013). Ergenlerin Ruhsal Belirtileri ile Duygusal Özyeterlik Düzeylerinin İncelenmesi. Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi (Yayınlanmamış), Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

- Savran, A., ve Çakıroğlu, J. (2001). Pre-service biology teachers' perceived efficacy beliefs in teaching biology. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 21, s. 105-112.
- Schwarzer, R. ve Fuchs, R. (2005). Self efficacy and health behaviours, conner m. norman p (editors), predicting health behavior. research and practice with social cognition models. Buckingham Open University Press, s.163-196.
- Schwarzer, R., ve Fuchs, R. (1995). General background (self-efficacy and health behaviours). In M. Conner ve P. Norman (Eds.), Predicting health behaviour: Research and practice with social cognition models (s. 1–29). Buckingham, England: Open University Press.
- Selçuk, H. (1990), İlk ve Orta Öğretim Kurumlarında Beden Eğitimi. İstanbul: Ders Kitapları A.S.
- Senemoğlu, N. (1997). Gelişim-Öğrenme ve Öğretim. Ankara: Spor Matbaacılık
- Şahin, A. E. (2004). Öğretmen Yeterliklerinin Belirlenmesi. Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim, 58, s.58-62.
- Şahin, M. (2016). Konya İlindeki Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Kendini Sevme ve Öz Yeterliklerinin İncelenmesi. Beden Eğitimi ve Spor Anabilim dalı, Yüksek Lisans Tezi, Dumlupınar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kütahya.
- Şen, H. Ş., ve Erişen, Y. (2002). Öğretmen yetiştiren kurumlarda öğretim elemanlarının etkili öğretmenlik özellikleri. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 22(1).
- Tamer, K. P., ve Pulur, A. (2001). A., Beden Eğitimi ve Sporda Öğretim Yöntemleri. ,Ankara: Kozan ofset Mat. San. Tic. Ltd. Ş.
- Taşdemir, M. ve Taşdemir, A. (2011). Öğretmen adaylarının bilimsel araştırmaları inceleme yeterlilikleri. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 26, 344–353
- TDK. (2016). Türk Dil Kurum Sözlükleri. Erişim tarihi 22 Kasım 2021. <http://sozluk.gov.tr/>
- Tekin, M. (2009). Beden eğitimi ve spor yüksekokulunda öğrenim gören öğretmen adaylarının çeşitli değişkenlere göre demokratik tutumlarının incelenmesi. Beden Eğitimi ve Spor Bilimler Dergisi, 3 (3).

- Tschannen, M. M. ve Woolfolk, H. A. (2001). Teacher efficacy: Capturing an Elusive Concept. *Teaching and Teacher Education*, 17, 783-805.
- Tuncer, M. ve Bahadır, F. (2018). Relationships between success orientation, self efficacy on scientific research ve metacognitive thinking skills. *European Journal of Education Studies*, 4(10), 49-64.
- Tuncer, M. ve Özü, A. (2012). Sınıf Öğretmeni adaylarının eğitsel internet kullanımına yönelik öz-yeterlik inançları. *İnternational Periodical For the Languages, Literature ve History of Turkish or Turkic*, 7 (2), 1079-10-97.
- Tuncer, M. ve Tanas, R. (2011). Eğitim fakültesi öğrencilerinin bilgisayar öz-yeterlik algılarının değerlendirilmesi, *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 4(6).
- Tunç, A. (1999). *Beden Eğitimi ve Spor Bilimine Giriş. Ders Notları*, Niğde, s.6-84.
- Türk, N. (2009). *Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Mesleklerine İlişkin Öz yeterlik Düzeylerinin İncelenmesi ve Öğretmenlerin İş Doyum Analizi (Niğde İli Örneği). Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi (Yayımlanmamış), Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.*
- Umaz, D. (2010). *Diyarbakır'daki İlköğretim Öğretmenlerinin Özyeterlik Düzeyi ve Yaşadıkları İletişim Sorunları. Eğitim Yönetimi ve Denetimi Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi (Yayımlanmamış) , Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.*
- Ünlü, H. ve Aydos, L. (2010). *Beden eğitimi öğretmenlerinin yeterlikleri üzerine bir derleme. Milli Eğitim Dergisi*, 187.
- Ünlü, H., Sünbül, M. ve Aydos, L. (2008). *Beden eğitimi öğretmenleri yeterlik ölçeği geçerlilik ve güvenirlik çalışması, Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9 (2), 23-33.
- Varış, F. (1994). *Eğitimde Program Geliştirme*. Ankara: Alkım Kitapçılık Yayıncılık.
- Yalçın H. F. (1995). *Beden Eğitimi Öğretmeninin El Kitabı. 2. Baskı*. Ankara: Morpa Kültür Yayınları
- Yaman, Ç. (2009). Job satisfaction levels of formative physical education teachers. *Journal of Human Sciences*, 6(1), 683-711.

- Yaşar, M. (2014). Bilimsel araştırma yöntemleri dersine yönelik tutum ölçeği geliştirme çalışması: geçerlik ve güvenirlik. Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi, 4(2), 109-129.
- Yıldırım, F. ve İlhan, Ö.İ. (2010). Genel öz yeterlik ölçeği türkçe formunun geçerlilik ve güvenirlik çalışması. Türk Psikiyatri Dergisi, 21(4), s.301-8.
- Zimmerman, B. J., Bandura, A.ve Martinez-Pons, M. (1992). Self-motivation for academic attainment: the role of self-efficacy beliefs ve personal goal setting. American Educational Research Journal, 29(3), 663-676.

EK 1. Orijinallik Raporu Formu

 ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU
ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANA BİLİM DALI BAŞKANLIĞI'NA
Tarih:03/04/2023
Tez Başlığı : Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Bilimsel Araştırma Öz Yeterliliklerinin Demografik Değişkenlerle İncelenmesi Yukarıda başlığı gösterilen tez çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş c) Ana bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 66 sayfalık kısmına ilişkin, 03/04/2023 tarihinde şahsım/tez danışmanım tarafından Turnitin adlı intihal tespit programından aşağıda işaretlenmiş filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin benzerlik oranı % 16 'dır. Uygulanan filtrelemeler: 1- ☒ Kabul/Onay ve Bildirim sayfaları hariç 2- ☒ Kaynakça hariç 3- ☒ Alıntılar hariç/dâhil 4- ☒ 5 kelimeden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç Ardahan Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği'nde belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim. Gereğini saygılarımla arz ederim.
03.04.2023
Adı Soyadı: Mucahit KEREMOĞLU Öğrenci No: 19200100008 Anabilim Dalı: Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Ana Bilim Dalı Programı: Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bilim Dalı Statüsü: ☒ Yüksek Lisans ☐ Doktora
<u>DANIŞMAN ONAYI</u> UYGUNDUR. _____ Doç. Dr. Elif AYDIN

EK 2. Etik Kurul İzni

T.C.
ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Rektörlük

Sayı : E-67796128-000-2200042011
Konu : Bilimsel Yayın ve Etik Kurul Kararı
(Doç.Dr. Elif AYDIN)

Sayın Doç. Dr. Elif AYDIN

Danışmanı olduğunuz Yüksek Lisans Öğrencisi Mücahit KEREMOĞLU'nun "**Beden Eğitim ve Spor Öğretmenlerinin Bilimsel Araştırma Öz Yeterliliklerinin Demografik Değişkenlerle İncelenmesi**" başlıklı tez çalışması ve bu çalışma kapsamında yapılacak araştırmalarda uygulayacağınız ölçek Üniversitemiz Etik Kurulu tarafından değerlendirilmiş olup, yapılan değerlendirme sonucu söz konusu tez çalışmanızın Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kriterlerine uygun olduğuna karar verilmiştir.

Bilgilerinize rica ederim.

Prof. Dr. Mustafa YILDIZ
Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurulu Komisyon Başkanı

Adres: Ardaahan Üniversitesi Yenisey Kampüsü Rektörlük Hizmet Binası, Çamlıçatak Mevkii, Ardaahan
75002
Telefon No: (0 478) 2117575
e-Posta: bayek@ardahan.edu.tr
Kep Adresi: ardahanmkt@hs01.kep.tr

Faks No: (0 478) 2117509
İnternet Adresi: www.ardahan.edu.tr

Bilgi için :

Telefon No:

Derya Kuruçam
Etik Kurul Komisyon
Görevlisi
(0 478) 2117575

EK.3 Anket Formu

Değerli Katılımcılar,

Çalışmanın amacı, Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin bilimsel araştırmaya yönelik öz-yeterlik düzeylerini demografik değişkenler açısından incelemektir. Anket sonuçları, yalnızca bu konudaki düşüncelerinizi belirlemek için kullanılacaktır. Bu nedenle istenilen bilgileri içtenlikle cevaplamanız, araştırmanın sağlıklı ve doğru sonuç vermesi açısından oldukça önemlidir. Anketimize zaman ayırdığınız için teşekkür ederiz.

Mücahit Keremoğlu

Kişisel Bilgi Formu

1. Cinsiyetiniz:

Erkek: ()

Kadın: ()

2.Yaşınız

26- 34 ()

35-43 ()

44-52 ()

53- 61 yaş ve üzeri ()

3. Medeni Durumunuz

Evli ()

Bekar ()

4.Mesleki Deneyim

1-10 Yıl ()

11-15 Yıl ()

16-25 Yıl ()

26 ve Üzeri ()

5. Eğitim Düzeyi

Lisans ()

Yüksek lisans ()

Doktora ()

Bilimsel Araştırma Öz Yeterlilik Ölçeği

No	Değerli katılımcılar, ölçek formunda yer alan ifadelerden size en çok hitap eden seçeneği (X) işareti ile işaretlemeniz gerekmektedir. Katılım ve desteğiniz için teşekkür eder sağlıklı günler dileriz.	Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
Madde						
1.	Problem durumunu çevreyi gözlemleyerek belirleyebilirim.					
2.	Problem durumunu belirledikten sonra araştırmayı bu doğrultuda sürdürebilirim.					
3.	Problem durumunu tanımlama sürecini bireysel olarak yürütebilirim.					
4.	Problem durumunu tanımlarken ilgili alandaki bir boşluğu dolduracak olmasını dikkate alırım.					
5.	Problem durumunun özgün değerinin olup olmadığını belirleyebilirim.					
6.	Problem durumunu toplumun önceliklerini ve ihtiyaçlarını dikkate alarak belirleyebilirim.					
7.	Literatürü problem durumu bağlamında irdeleyebilirim.					
8.	Literatür taraması ile problem durumunun özgünlüğünü ortaya koyabilirim.					
9.	Literatür taramasının amacı ve gerekçesi hakkında yeterli bilgiye sahibim					
10.	Uygun veri tabanlarından anahtar kelimeler yardımı ile ilgili literatürü tarayabilirim					
11.	Literatür taraması ile problem durumunun gerekçelerini ortaya koyabilirim					
12.	Literatür taraması için ulusal ve uluslararası veri tabanlarına ulaşabilirim					
13.	Literatür taraması sonucu elde ettiğim bilgilerin aktarımını bilimsel kurallara göre yapabilirim					
14.	Hipotezlerin rasyonel, açık ve anlaşılır olmasına dikkat ederim					
15.	Hipotezleri araştırmanın diğer basamaklarını yürütmek için rehber olarak kullanabilirim					
16.	Hipotezlerin tahmin, deney ve gözlemlere açık olmasına dikkat ederim					
17.	Hipotezlerin değer yargılarından ve genel yargılardan arındırılmış olmasına dikkat ederim					
18.	Hipotezlerin sınanabilir olmasına dikkat ederim					
19.	Hipotezleri sınayabileceğim uygun yöntemi belirleyebilirim					

20	Kullanacağım yöntemin sınırlılıklarını belirleyebilirim					
21	Çalışma grubunu (Evren/Örneklem) tespit etmek için uygun yöntemi belirleyebilirim					
22	Araştırma için uygun veri toplama araçlarının seçimini yapabilirim					
23	Araştırma için uygun veri toplama araçlarını geliştirebilir veya uyarlamasını yapabilirim					
24	Araştırmada kullanacağım veri toplama araçlarının geçerlilik ve güvenirlik çalışmalarını yapabilirim					
25	Veri analizinde kullanacağım istatistiksel analiz tekniklerinin varsayımlarını test edebilirim.					
26	Verileri uygulayacağım analize hazır hale getirebilirim.					
27	Hipotezleri sınavabilecek uygun veri analiz tekniklerini (Nice/Nitel) uygulayabilirim					
28	Veri analizi aşamasında elde ettiğim sayısal ifadeleri istatistiksel olarak yorumlayabilirim					
29	Veriler üzerinde betimleyici istatistikî işlemleri (frekans, yüzde, aritmetik ortalama, standart sapma, vb.) İşlemlerini yapabilirim					
30	Nitel ve Nicel veri analiz programlarını kullanabilirim					
31	Analiz sonucu elde ettiğim program çıktılarında yer alan tabloları hipotez(ler) bağlamında yorumlayabilirim					
32	Analiz sonucu elde ettiğim program çıktılarını tablollaştırarak yorumlayabilirim					
33	Raporlaştırma sürecini hipotezlerin sınanma durumuna göre yazabilirim					
34	Raporlaştırılma sürecini araştırmayı bir bütün olarak ele alarak tamamlayabilirim					
35	Raporlaştırma sürecini güncel araştırma bulguları ile destekleyebilirim					
36	Raporlaştırılma sürecinde çalışmadan elde ettiğim bulgulardan yola çıkarak önerilerde bulunabilirim					
37	Raporlaştırma sürecinde çalışma bulgularını tartışarak okuyucuya sunabilirim					

ÖZ GEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı : Mücahit KEREMOĞLU

Doğum Yeri ve Tarihi :

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi : Batman Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
-Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği

Yüksek Lisans Öğrenimi : Ardahan Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü -
Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi

İş Deneyimi

Stajlar : 2016 / 2017 Batman Milli Eğitim Müdürlüğü

Çalıştığı Kurumlar : Milli Eğitim Bakanlığı – Gençlik Spor Bakanlığı

İletişim

E-Posta Adresi : _____

Tarih : 15/02/2023